

**Augustini Barbosae ... Collectanea doctorum tam
veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum**

In Qvo Qvintvs Decretalivm Libri continetvr

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1669

De Pœnitentiis, & Remissionibus. Tit. XXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95280](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-95280)

2 Publica Pœnitentia que sit, ostenditur.

De Pœnitentiis, & Remissionibus.

TIT. XXXVIII.

SUPER hanc rubr. scripserunt Zabarel. Ioan. Andr. Anan. Butt. Anch. Panorm. Mar. Socin. Durand. in breviario auro iuris Canon. fol. 162. Ioan. de Londris in breviario sanctorum Canon. fol. 183. Martin. Meliart. in epitome Decretal. fol. 195. Petr. de Rauenna in compend. iuris Canon. Dan. Venat. in analysi method. iuris Pontif. à pag. 723. Goffred. & Host. in sum. huius iuris. Alex. Casan. & Anafal. Germon. in paratilis ad quinque libros Decret. Barthol. Carthag. in expost. iuris. iuris Canon. Zypa. in analysica postremi iuris Ecclesiast. enarrat. pag. 438. Canif. in summ. iuris Canon. Cafarel. in eretico eiusdem iuris, nouissimè Ioan. Honor. lib. 5. summ. in Decret. omnes sub hoc tit. & vol. 4. reperit superiure Canon. ad lib. 5. Decretal. Ioan. à Capistrano.

De materia huius tit. vide Bonacof. Villalob. & altos tom. 1. commen. opinon. lib. 1. tit. 13. pag. 2. 04. crim. seqq. Prax. Epilec. verbo pœnitentia, late de Pœnitentia Sacramento Theologi cum Magistro in 4. distinet. 1. 4. S. Thom. p. 3. q. 3. 4. Soar. tom. 4. de Pœnit. Viuald. in candelabro auro de Sacram. Pœnit. Petr. de Ledesma in summ. p. 1. tract. de Pœnit. Card. Bellarm. in suis controuersiis, tit. de Pœnit. Luc. Pinel. de Sacram. Pœnit. Henr. in summ. lib. 4. Greg. de Valent. tom. 4. dist. 7. q. 3. cum iuribus seqq. Valer. Reginald. in praxi fori lib. 29. Zerol. in speciali tract. de Pœnit. Bonac. de Sacram. dist. 5. de Pœnit. Sacramento.

De Indulgentiis, & Iubilao integras tractatus ediderunt Anton. Rofel. tom. 14. tract. Doctor. fol. 1. 47. Ludon. Bologn. eod. tom. 14. fol. 141. Thom. de Vio. Caie. Anton. Cordub. Galpar Scopius. Isidor. Valseran. Iacob. Naudentius. Ioan. Baptista Paulian. Thom. Zerol. qui propriè de indulgentiis tractant. Angel. Rentinius. Boëtius Epo. Thom. Leui. Vincent. Filliuc. Quintil. Mandof. Marian. Socin. Luc. Pinel. Ioan. Friger. Ioan. Agoman. Conuer. Francisc. Rodriq. Hieron. Gratian. Rutil. Benzon. Anton. Sanctarel. Iul. Lauor. tractant etiam Nanat. in opere de Iubilao. & Indulgentiis. Henr. in summ. lib. 7. Fr. Emman. tom. 2. quæst. regul. q. 8. 5. Zerol. in praxi Epilec. p. 2. verbo Anna. faltus. pag. 14. Valent. tom. 4. dist. 7. q. 20. Soar. tom. 4. propè finem. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 7. a n. 94. cum multis seqq. Egid. de Coninck de Sacram. & censur. tom. 2. dist. 12. Baldwin. iun. super opera contronders. Bellarm. p. 1. 6. de Indulgent. Ioan. Francile. Leon. in the auro fori Ecclesiast. p. 1. c. 7. Bonac. de Sacram. dist. 6. q. 1. puncto 1. Fernand. in examine Theologia Moral. p. 3. c. 7. Vgolin. de offic. Epilec. c. 4. 1. Petr. Coton. lib. 4. contronders. Molfel. in Summa Theolog. Moral. tract. c. 26. de Indulgent. Vincent. Filliuc. in quæst. in ordib. tract. 8. c. 23. cum seqq. Indulgentia enim tantum valent, quantum sonant, vt per Bonacof. comm. crim. p. 2. verbo Indulgentia. fol. 3. 6. vers. & qualiter sit intelligenda regula ita, vidi Iul. Lauor. in tract. de Indulgent. p. 2. c. 1. 4. n. 28. & quando incepserint, vide Henr. d. l. 7. c. 1. 5. q. 6. Fr. Hieron. Roman. lib. 1. de Republica Christiana. c. 23. Fr. Emman. d. q. 3. 5. art. 4.

SVMMARIVM.

1. Pœnitentia publica pro manifesto peccato imponi debet.

CAP. Manifesta. I. Alex.

Pœccata manifesta non sunt occulta correptione purganda. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabari. Ioan. Andr. Host. Butt. Anch. Panorm. Marian. Socin. Viu. in ration. lib. 5. iuris Pontif. pag. 250. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 743. & vol. 4. super iure Canon. ad lib. 5. Decretal. Ioan. à Capistrano, remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. reperitur apud Gregor. lib. 2. epist. 31. registris ad Felicem Sicilia Episcopum, referunt ab Ant. August. collect. 1. Decretal. lib. 5. tit. 3. c. 1. vbi tributur Calixto Pape.

Non sunt occulta, &c. [Notatur ad hoc, quod publica Pœnitentia est, quæ ab ipso villa solemnitate publicè fit ex Episcopis, vel Sacerdotis mandato, vbi peccatum publicè commissum fuerit, vt per Couarr. lib. 1. varia. c. 1. n. 3. Nauar. in cap. considerer. s. ponat. n. 14. ad fin. de Pœnit. disp. 5. & in c. 1. n. 83. & in cap. Sacerdos à n. 86. de Pœnit. disp. 6.

SVMMARIVM.

- 1 Presbyterum occidenti Pœnitentia imponitur.
- 2 Miles ordinum Militarium si Clericum occidat, perdit priuilegium, & cingulum militiae, & remanet merè secularis.
- 3 Index Ecclesiasticus potest priuare laicum militiae temporali.
- 4 Presbyterum occidens in pœnam prohibetur Matrimonium contrahere.
- 5 Incestus impedit Matrimonium contrahendum.

CAP. Quis Presbyterum. II.

Presbyterum occidenti imponitur Pœnitentia dno- decim annorum, & si est commixtus, & miles, care- re debet cingulo militari per totum tempus sua vita, & manere ab ipso coniugij. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabari. Ioan. Andr. Host. Butt. Anch. Panorm. Marian. Socin. Viu. in ration. lib. 5. iuris Pontif. pag. 251. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 744. & vol. 4. reper. super iure Canon. ad lib. 5. Decretal. Ioan. à Capistrano, remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. defumit ex Concil. Moguntin. sub Rabano. Archiepiscopo, referunt Burchard. lib. 2. De- cret. 7. & Iuo p. 10. c. 156.

Sua militia cingulo caret. [Notatur ad hoc, quod si aliquis miles ordinum militarium Clericum occidat, perdit priuilegium, & cingulum militiae, & remanet merè secularis, & potest conuenire coram indice seculari, vt per Fr. Emman. quæst. regul. tom. 2. q. 62. art. 15. Vide Bobadil. in sua Politica, lib. 2. c. 17. n. 86. resolut, quod si Miles ordinum Militarium, Doctor, aut aliis à Rege, aut Imperatore creatu Miles occidat Clericum, potest index Ecclesiasticus eum priuare cingulo militiae, vel insignis Doctoribus, que ipso iure amisit, & ita indicem Ecclesiasticum priuare latènna militiae temporali resolut Palat. in reper. cap. per vestras, de donat. inter vir. & viror. notab. 2. §. 1. n. 5.

Et absque sibi coniugij maneat. [Notatur ad hoc, quod si quis Clericum Presbyterum occidet, in pœnam prohibetur Matrimonium contrahere, vt per Couar. de Ison. fol. 2. c. 6. in initio, num. 5. Ludon. Lopez in instrutorio conscientia, p. 2. c. 46. vers. præterea, Viuald. in candelabro auro de Sacramentis, part. 1. de Matrim. n. 105. Henr. in summ. lib. 1. 2. c. 2. §. 1. in fine, Sanch.

276 Collectanea Doct. in lib. V. Decretal.

de Matrim. lib. 7. disp. 6. num. 9. vbi ex aliis concludit, quod quavis non videatur desiderari, quod intercessor sit coniugis in foro contentio, tamen tenendum est desiderari, quia text. in presenti petit, ut coniugis sit, nec potest dici loqui in foro concientiae, cum in eo nulla sit conciatio.

In gloss. *Absque sive coniugij, finib. quadam criminis impeditum Matrimonium contrahendum, ut incestus, &c.* Vide Cour. d.c. 6. in initio, num. 4. *Natur. in man. c. 22. n. 29. Gutier. canon. lib. 1. c. 15. n. 7. Valer. Reginald. in praxi fori punit. lib. 3. n. 191.*

lam Cruciae in princ. Valer. Reginald. in praxi punit. lib. 7. n. 15.

Quod pro libertate sua, &c.] Notatur ad hoc quod mitius punitur ille, qui provocans fecit, ut per Tim. de peccatis tempor. causa 1. n. 5. vel dolore comitatus, ut per Cour. de sponsal. p. 2. c. 7. §. 7. n. 11.

S V M M A R I V M.

- 1 *Indulgentia, que conceduntur per Prelatos subditis, non prosumt nisi proprii iudicis hoc condant.*
- 2 *Indulgentias alienis subditis Prelatus concedunt potest, nisi proprii Episcopi consentant.*
- 3 *Indulgentia ius subditis in aliena diocesi existens potest Episcopum concedere.*
- 4 *Pena duplex, temporalis & clericalis, & terna pro uno peccato debetur.*

C A P. Quod autem, IV.

C A P. Significauit. III.

Alex. III.

Q Vando quis pro libertate sua se defendit, vel pro Ecclesia pugnat, si multum excedit, & peccat, debet ei imponi paenitentia arbitraria, & mitis, ne pro asperitate eius, ipso vel alij retardentur ad defensionem Ecclesie. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Host. Burr. Anchar. Panorm. Marian. Socin. Ioan. a Capistran. Viu. in ration. lib. 5. iuris Pontif. pag. 251. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 744. remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. referunt ab Ant. August. collect. 1. Decret. lib. 5. tit. 33. cap. 2.

2 Misericorditer imponatis.] Notatur ad hoc, quod paenitentia sunt arbitrariae, & prudentis Confessarii arbitrio relinquuntur, ut per Peretz l. 3. gloss. 1. pag. 45. vers. punitur, tit. 1. lib. 1. Ordin. & alios citatos ad cap. questionem 7. num. 5. infra. hoc tit. Fr. Emman. in addit. ad Bullam Cruciae, §. 9. num. 100. fol. mibi 181. Quam quidem paenitentiam tolerabilem, & humanae fragilitati accommodatam tenetur paenitens acceptare, acceptamque adimplere, ut tenent plures citati a Cened. ad Decret. collect. 40. num. 2. quibus adde Henr. in summa lib. 4. c. 8. §. 1. iunctio commento, lit. B. Soar. tom. 4. disp. 38. sect. 7. n. 2. Luc. Pinel. de Sacram. Punit. iuris. 3. de Sacra-fact. dub. 4. Agid. de Sacram. tom. 2. disp. 20. num. 79. Ioan. Rebell. in historia miraculorum Sanctissimi Rosary Beatissima Virginis, lib. 3. dialogo 7. noue Iulius Lauor. in tract. de Jubileo, & Indulg. p. 2. cap. 5. num. 9. Valsquez q. 94. art. 2. dub. 1. n. 5. Nugent. q. 15. art. 1. & q. 13. art. 2. diffic. 2. Valent. tom. 4. disp. 7. q. 14. punct. 4. num. 1. Paul. Comitol. respons. moral. p. 1. q. 35. per totam. Quamvis non posse Confessorem paenitentem inimicu obligeare ad paenitentiam, ac per consequens nec ipsum paenitentem, qui iustam paenitentiam a Confessore data non vult acceptare, peccare ob id lethali contra aliquod Divinum, aut humanum praeceptum minus bene teneat. Scot. Gab. Medin. Sylva Caietan. Armil. Natur. & alij. quos refert, & sequitur Ludovic. Beja respons. casum conscientie, p. 3. casu 3. & quicquid etiam posse paenitentem licet Confessario dicere se nullam paenitentiam velle acceptare, cum illam soluendam seruit post mortem, dicant minus bene Natur. in man. c. 16. n. 20. Fr. Emman. in addit. ad Bul-

lam Cruciata in princ. Valer. Reginald. in praxi punit. lib. 7. n. 15.

Quod pro libertate sua, &c.] Notatur ad hoc quod mitius punitur ille, qui provocans fecit, ut per Tim. de peccatis tempor. causa 1. n. 5. vel dolore comitatus, ut per Cour. de sponsal. p. 2. c. 7. §. 7. n. 11.

Collige ex text. Indulgencias illis tantum posse, qui Prelato indulgenti subfiant, nam alienis Indulgencias concedere non potest, ut per illa de Jubileo, notabil. 3. num. 13. late l. Lavor. de Jubileo. & Indulgencies, part. 2. cap. 11. a. num. 28. Sed si proprio Episcopi consentiant alieni subditi lacraver, idem Lavor. d. c. 11. num. 29. vbi num. 31. cum Natur. in proxime citato, consulit, ut peregrinantes immunitate facultate Episcoporum suorum ad quendam Indulgencias alienorum Episcoporum, illas Indulgencias concedere ab Episcopo, exterris ad hanc diocesum venientibus non proliunt, & tali concessione non facta propter meritoria opera facta in alienis diocesibus non recipiunt Indulgencias. Quod intelligi de Indulgencies concessis ab Ordinariis inferiuntur a Summo Pontif. secus de Indulgencies ab eo conceditis, quas quilibet per opera meritoria ad illa recipiunt, constituta recipit, qui respectu Papae non magis dicitur subditi unus, quam alter, cap. condit. per ratione dum. 9. q. 3.

Vtrum autem Episcopus ex illo extra Episcopum possit concedere homini eiusdem Indulgencias intra suum Episcopatum sparandam: affirmatur responderet Lauor. d. c. 11. n. 35. Vt vero possit Episcopus concedere Indulgencias, nisi subditi in aliena diocesi existentes: similiter affirmatur, tom. 1. disp. 55. sect. 3. n. 17. & citati per me de offic. & part. Episc. p. 3. allegat. 88. n. 25. & 26. & me citato Lauor. d. c. 11. n. 16. vbi n. 37. reloluit posse Episcopum concedere suo subdito Indulgenciam quadruplicem dilectorum visitanti talem Ecclesiam, quamvis ca. sit in aliena diocesi.

In gloss. *Ut possint, ibi, nam pro omni peccato dupla pena debetur, temporalis, & eterna, &c. De illi hanc Lauor. d. p. 2. c. 2. n. 17. cum feg.*

In ead. gloss. ibi, *Cum peccatum per contritionem, &c. Notatur ad hoc, quod ad consequendam Indulgenciam non necessariis requiriunt ut praecedat confessio*

actualis, ut per Narar. in comment. de Iubilao, not. 18. & num. 8. Soar. tom. 4. de Pœnit. disp. 5.2. sect. 3. n. 1. Rutil. Benzon. de Iubilao, lib. 5. c. 15. dub. 4. Hieron. Gratian. in simili tract. p. 2. & 12. Pinel. de indulgent. c. 13. Filiuc. tom. 1. tract. 8. c. 9. n. 143. Bonac. de Sacram. disp. 6. q. 1. puncto 5. n. 6.

S V M M A R I V M.

- 1 Pœnitens verè non est, qui peccandi animum non deponit, eius tamen confessio recipitur.
- 2 Pœnitens verè ille dicitur quando ita peccata mortalia disdiscuerint, ut ob nullum bonum querendum, vel malum vitandum, ea deno admittere proponat.
- 3 Pœnitens verè ut quis confessetur non est necessarium credere se nunquam deno lethaliter peccatum, sed sufficere odiu omnis peccati mortalitatis, & dolere quid concipere negaret.
- 4 Conviuit an requirat propositionum implicitum vitandi peccata in futurum, an vero requirat implicitum, offenditur.
- 5 Meretrices debent audiiri in sacramentali Confessione.
- 6 Opera bona facta extra charitatem quos effectus operentur, offenditur.
- 7 Pœnitentia facta in peccato mortali an reuiniscant aduenientem gratia quod effectum satisfaciendi ex opere operato, remissione.

C A P. Quod quidam. V.

POenitens verè non est, qui peccandi animum non deponit, eins tamen confessio accipienda est, & celebris de salutibus monitis pœnitentia indicenda. Colligitur ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. And. Host. Butr. Anch. Panorm. Marian. Socin. Ioan. à Capistr. Viu. in ration. lib. 5. iuris Pontif. pag. 252. Alagona in conpend. iuris Canon. pag. 745. remissione Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. August. collect. 2. Decret. lib. 5. tit. 17. c. 1.

2 Proba hic text. non esse verè pœnitentem, qui peccandi animum non deponit, tunc enim ille dicitur verè pœnitens, quando ita peccata mortalia disdiscuerint, ut ob nullum bonum querendum, vel malum vitandum, ea deno admittere proponat, ut per Narar. de Iubilao. & indulgentiis, notab. 17. num. 9. quem refert, & sequitur Iul. Lauor. eodem tract. part. 2. c. 14. n. 76. resoluentes non esse necessarium ad veram pœnitentiam credere nunquam nos deno lethaliter peccatores, sed sufficere concipere odiu omnis peccati mortalitatis, & dolere, quod concipere nequeamus, & ita non requiri, ut pœnitens habeat huiusmodi credulitatem, ut non amplius peccatum mortaliter, sed sufficere, ut habeat propositionum non amplius peccandi in futurum, tenet Soar. tom. 4. disp. 4. sect. 3. num. 5. Zerol. de pœnit. cap. 7. quist. 9. Valer. Reginald. in praxi fori Pœnitent. lib. 5. num. 34. & 56. & alij quos refert, & sequitur Bonac. de Sacram. disp. 5. sect. 1. punct. 8. num. 3. vbi n. 2. disputat questionem illam, virum ad contritionem sufficiat propositionum implicitum vitandi peccata in futurum, an vero requiratur explicitum, & postquam pro vtraque parte plures resulit DD. vtramque opinionem veram esse affirmat, & in praxi tenet consilendum esse propositionum actualiter, cum hoc sit totius, & securius remedium ad iustificationem, & vnu magis receptionem, quamquam non videtur astimandum invalidum Sacramentum suscepit ab eo, qui bona fide derelictum peccatum, illudque constitutus absque formalis propositio, citat & Soar. d. tom. 4. disp. 10. sect. 4. num. 3. 4. Reginald. d. lib. 5. n. 58. Barbos. Collect. Tom. 111.

Bellar. de Pœnit. lib. 2. cap. 6. ad finem, Pitigian. p. 2. dis. in 1. 1. q. 3. art. 8. concl. 3.

Confessionem recipere debet, &c.] Notatur ad hoc, quod meretrices debent audiiri in sacramentali Confessione, ut per Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Ipanaria, §. 2. vbi etiam resoluit, quod non sunt absoluenda, nisi certe promittant abstinere in futurum, quod probabilitate tunc credi potest quando relinquunt ipsa tum peccata, tum peccatorum occasions.

In glof. Non sit vero, ibi, nam omnia bona, que quis facit in vita, &c. Multos effectus, quos operantur bona opera facta extra charitatem, commemorant Narar. in calma mater, p. 1. §. 4. n. 12. & §. 5. n. 1. col. 4. & 5. Narar. in manuali c. 37. n. 277. Narar. tom. 4. disp. 37. sect. 1. & alios plures, quos refert. Iul. Lauor. d. tract. de Indulgentiis p. 1. c. 5. n. 45. & 14. n. 60. & 61. Bonac. de Sacram. disp. 5. q. 6. sect. 4. punct. 1. n. 2. ver. respondet. Zerol. de Pœnitent. c. 25. quasit 2. ex quibus colligitur quod profunt ad implenda præcepta, ad excusandum a nono peccato, ad illustrandam mentem peccatoris, ut sicum malum peccator agnoscat, & eius pœnitentia, ad quærendam virtutes morales nec peccatum ad aliud suo pondere trahat, ad quærendam cordis letitiam, ne Angelus custos nos omnino defitiat, ne tam citio Deus nos puniat. Non tamen opera facta in peccato mortali profunt ad quærendam, vel augendam gratiam facientem, vel gloriam beatificantem, & nihil de confusat. dis. in 5. cujus universe dicitur limitat glof. ibi, ut procedat quod vitam, id est, quod gratiam, & gloriam præfatas, quia quo ad temporalia prodest, c. si qualibet, 2. q. 2. Narar. in cap. quasit 5. quod autem, de Pœnit. disp. 3. An pœnitentia facta in peccato mortali reuiniscant adueniente gratia quod effectum satisfaciendi ex opere operato, vide cundem Lauor. d. p. 2. c. 5. n. 35. in fine. Et an opera mortificata per peccatum, valeant per subsequentem pœnitentiam ad vitam aeternam consequendam, vide Bonac. & ab eo citatos d. punct. 1. n. 3.

S V M M A R I V M.

- 1 Ieiunare debens ex pœnitentia iniuncta in pane & aqua, potest deficiente pane aliis cibariis vti.
- 2 Ieiunare qui tenetur dies aliquos in pane & aqua, exigente necessitate cum superiori auctoritate potest vti leguminibus, pescibus aut aliis cibis ad sustentationem.

C A P. Licet. VI.

Ieiunare debens ex pœnitentia iniuncta in pane, & aqua per aliquot dies, & non habens panem potest vti leguminibus, pescibus, & aliis cibis, non ad delicias, sed ad sustentationem. Colligitur ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. And. Host. Butr. Anch. Panorm. Marian. Socin. Ioan. à Capistr. Viu. in ration. lib. 5. iuris Pontif. pag. 252. Alagona in conpend. iuris Canon. pag. 745. remissione Ximen. in concord. p. 2. refertur ab Anton. August. collect. 2. Decret. lib. 5. tit. 5. c. 3. & alia pars est supra in licet de feriis.

Si necessitas id exposcat.] Ergo si necessitas cepera non sit, necessaria est Prelati superioris auctoritas, ut qui promisit vel tenetur ex alia causa dies aliquos ieiunare in pane, & aqua, possit vti leguminibus prioribus, aut aliis cibis ad sustentationem, ita Couar. in cap. quarto pactum. p. 1. §. 3. n. 4. prope finem.

In Canonibus pœnitentialibus ad hoc propositionum ita habetur. Insuper notandum est, quod si pœnitentia

A a in

in pane, & aqua imponatur non habenti panem, potest loco panis, leguminibus, & pisticulis vesci, & etiam aliis, si necessitas illud requirit, extra de paenit. & remiss. licet, in text. & glo. alias non licet, refert Iulius Lauor. in tract. de Inbilao, & Indulgen. p. 2. c. 2. n. 47. vers. in super. pag. 25.

S V M M A R I V M.

- 1 Sacerdotibus Græcis procurantibus, vel studiosè negligenteribus oppressionem sliorum, non imponitur paenitentia publica, sed debent abstinere ab Altaris officio, & aliter in secreto agere paenitentiam; sed si delictum est publicum, debent publicè agere paenitentiam.
- 2 Matrimonio ut ante Ordines licitum est Sacerdotibus Græcis.
- 3 Ignorantia crassa est, qua ex lata culpa in adhibenda diligentia procedit.
- 4 Irregularis sit pars, qui infantem lecto positum operatur.
- 5 Paenitentia hodie sunt arbitraria Confessoribus.

C A P. Quæsitus. VII.

Cœlest. III.

Sacerdotibus Græcis, quorum filii reperiuntur in Sæcis mortui oppresi, si ipsi procurantibus, vel negligenteribus accidit, imponitur paenitentia, ut perpend abstinere ait Altati, & granor. per intentio illis, quam laicis imponitur non tamen publica, si delictum non fuit publicum. Si vero ex incuria eorum filii inveniuntur mortui in cunis, & hoc est occultum, imponitur paenitentia ad arbitrium paenitentiarum, & in terrorem aliorum debent à celebratione Missarum ad tempus abstinere. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Hof. Butr. Anch. Panorm. Marian. Socin. Ioan. à Capistr. Viuian. in ration. lib. 5. iuris. Pontif. pag. 252. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 7. 4. remissione Ximen. in concord. p. 1. referunt ab Anton. Aug. collect. 2. Decret. lib. 5. tit. 17. c. 2.

Quibus legitimo matrimonio licet vti. Notatur ad hoc, quod sacerdotibus Græcis licet vti matrimonio ante Ordines, ut per Ludou. Lopez in instruct. Conscientia, p. 2. de matrim. c. 49. column. 1. vers. ad verbum, Couar. de spons. p. 2. c. 6. §. 3. n. 2. Azot. in instit. moral. p. 1. lib. 12. c. 12. q. 1. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 28. n. 6.

Vel studiosè negligentibus, &c. Notatur ad hoc, quod ignorantia crassa est, qua ex lata culpa in adhibenda diligentia procedit, ut per Sanch. de matrim. lib. 9. disp. 28. n. 32. vbi n. 34. per hunc text. resolutum folum culpam latam, qua ex ignorantia, & negligentia crassa procedit, sufficere ad irregularitatem. Ignorantia enim crassa non excusat, & habetur pro scientia, Cavalet. decis. 198. n. 4.

Ab officio Altaris debent, &c. Notatur ad hoc, quod sit irregularis pars, qui infantem lecto positum operatur easu sine lata culpa, ut per Henr. in summa lib. 12. c. 1. §. 1. in fine, & §. 7. prope finem, vbi in comment. lib. B, dicit, quod sacerdos Græcus, cum vtrum Matrimonio, tenetur cautius euitate periculum compromidi infantem suum in lecto positum, Ludovic. Beja respons. casuum Conscientia p. 2. casu 26. vers. & quod omisso. Et denum quod incuratur irregularitas a parentibus tenetibus in lecto infantem, si noctu dum ipsi dormiunt, suffocetur, tradunt Nat. in man. 6. 2. 7. num. 220. vers. 25. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 48. §. 3.

n. 9. Viuald. in candel. auro, sit de irregul. n. 243. Sanc. de n. 2. c. 21. quorū plerique, & præcipue duo ultimi loco citati hoc ipsum declarant in duobus casib. non procedere, primum quando ex circumstantiis, de quibus ibi per eos nulla verisimilis ratio periculi superat, secundum quando parentes ita inopes erant ut ob frigido infantem lecto foneant, subinde tamen paucis Doctores quod nec etiam prædictæ excusationes faciant emitare irregularitatem quando adest certa excommunicationis, vt communiter fulminante Episcopis in suis diecibus contra eos, qui culpaverter suffocant infantes in lecto.

Eis paenitentia pro arbitrio, &c. Notatur ad hoc, quod hodie paenitentia sunt arbitria Confessoribus ut per Vinald. in candelab. auro, sit de factis p. 21. Rebuff. in repetit. cap. omnis virtus que seruatur a lecto, verb. in inuenit am paenitentiam, vers. 1. hodie vero, late & ele- ganter Coriolan. Capucin. de casibus form. p. 1. seqq. art. 2. n. 7. cum seqq. Humad. I. 2. §. 1. 1. n. 1. pars. 1. Menoch. de arbit. casu 39. 1. a. n. 1. planes per Cened ad Decret. collect. 9. num. 5. vbi n. 6. dicit, quod in tamen Sacerdotis arbitrio tributari circa paenitentiam, quod ipse potest absoluere nulla imposita paenitentia, & maxima videbit contritionem, per glo. seruo dulori, in c. mensuram, de paenitent. distin. 1. Due. reg. 1. num. 2.

S V M M A R I V M.

- 1 Sacerdotis arbitrio paenitentia moderata debet secundum quantitatem excessu paenitentia, & rationem, ac circumstantias.
- 2 Circumstantia in confessione necessaria explicandu ostenditur.

C A P. Deus qui. VIII.

Innoc. III.

Poenitentia est moderanda arbitrio Sacerdotis discreti, quam debet imponere non iusta quantitas ex excessu, sed moderata considerata contitione paenitentis, & qualitate personæ, ac consideratis omnibus circumstantiis superfornicatione, adulterio, homicidio, periurio, & aliis criminibus, præsentia & perfida noniter conmerla, prout iudicabit expeditiū ipsius. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. I. m. C. Zabar. Ioan. Andr. Hof. Butr. Anch. Panorm. Marian. Socin. Ioan. à Capistr. Vm. in ration. lib. 5. iuris. Pontif. pag. 253. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 79. 5. remittit Ximen. in concord. p. 1. & 2. referunt ab Anton. Aug. collect. 1. Decret. lib. 5. tit. 2. c. cap. 1. & pars text. in cap. 2. Deus, qui, de vita & honestate Clericorum, & de diuinitate.

Consideratis circumstantiis omnibus. De circumstantiis in Confessione necessariis explicandis, vide Nat. in man. c. 6. n. 1. & in c. considerat, de Penitentia, disp. n. 10. cum seqq. Henr. in summa, l. 5. an. 6. cum seqq. Fan. in addit. q. 10. §. de integritate Confessionis, l. 2. in praxis penit. c. 12. Nig. in addit. ad. 3. p. 4. & 5. dub. 2. Sanc. in clavis Regis lib. 1. c. 1. Luc. Pinc. de Sacram. Penit. tract. de Confess. c. 1. cum seqq. Per Leiden. in summa part. 1. vbi de Sacrament. Penitentia. 1. Violent. rom. 4. disp. 7. q. 11. p. 2. 1. Valer. Regis in p. 2. fori Penit. lib. 6. n. 110. chm. seqq. Agid. de Sacram. & confus. rom. 2. disp. 7. num. 8. cum seqq. late Bonavent. de Sacrament. dispensat. 5. quæf. 5. seqq. 2. 2. 3. 3. 4. 4.

LIBROS
in illis Ca-
to. 2. 3. 4.
G V P

ex quibus tres propositiones in hac materia certissimæ constituentur, prima est, quod circumstantie notabiliter minentes non sunt necessarii exprimenda, nisi speciem mutant, quia in Trident. Concil. s. 14. de Sacram. Pœnit. c. 5. verf. colligitur, generaliter assertur omnes circumstantias mutantes speciem confitendas esse; ergo licet inferre circumstantias notabiliter minentes non esse necessarii explicandas in Confessione, nisi speciem mutant, alioquin Concil. Trident. videtur defecisse in traditione doctrinæ adeo necessaria: tum quia cum circumstantie minentes adiument potius ad excusandum pœnitentem, quam ad exprimenda peccata, necesse non videtur per se loquendo tales circumstantias exprimere, nisi forte Confessarii insta de causa de illis pœnitentem interrogent, aut nisi tales ita minuante peccatum, ut peccati speciem mutant, quod noue tradit Iulius Lanor. in tract. de Iubilis, & indulgencia p. 1. c. 14. n. 51. Secunda habet circumstantias notabiliter aggrauantes intra eandem speciem non esse necessario explicandas, quia Concil. Trident. dicto loco tradens exactam doctrinam eorum, que necessaria sunt ad Pœnitentie Sacramentum, afferit illas circumstantias explicandas esse in Confessione, que mutant speciem, ergo videtur virtuiter supponere, & implicitè indicate non esse necessarii explicandas circumstantias tantummodo aggrauantes: tum quia nimis angerentur fideles ex tali obligatione cum pani bene cognoscant, & ritè intelligent quenam sint circumstantias aggrauantes; tum quia haec sententia videtur magis vix recepta etiam ab omnibus probata, & timorat consciencie, quamvis contraria, quam sustinet Gab. Maior. Sot. Adrian. Henr. & alii, quos resp. & sequitur Iulius Lanor. d.c. 14. n. 53. non sit improbabilis. Tertia est, quod circumstantie mutant speciem necessarii explicande sunt in Confessione ad expressam decisionem Concil. Trident. d.c. 5. que autem sint huiusmodi circumstantie mutant speciem, vide per Doctores suprà citatos.

S V M M A R I V M.

- 1 Compendium huius text. refertur.
- 2 *Mulier, qua vivo cohabitans ex adulterio concepit, minime tenet in vitroque foro suum crimen mariti, vel filio revelare.*
- 3 *Mulierem de adulterio concipientem quomodo Confessarius posse absoluere eo casu, quo adulterinus filius in bonis mariti succedat, & excludat legitimam ostenditur.*
- 4 *Mulier ex adulterio filium habens an teneatur cum periculo in famam cœstante mortis periculo veritatem patefacere, si revelatio profutura sperretur, ostenditur.*
- 5 *Adulter, qui filium suscepit ex adulterio, illumque reliquit inter filios legitimos mariti adulteria, si teneant occurvere danno hereditatis, que legitimis hereditibus admittit, vel danno doris, quam pater punitius tradit pueri spuria, credens eam esse propriam filiam.*

C A P. Officij. IX.

Pœnitentia sicut non est deneganda mulieri, que de adulterio concepit ignorante marito, & prolem habuit, licet ex timore nolit hoc marito ostendere, sic etiam non est deneganda pœnitentia mulieri, que incho viro supponit sibi partur, ne hereditas mariti transeat ad alios, praetertim alienos. Colligitur ex Ordin. Abb. antiqu. Innoc. Collect. Zabari. Iosan. Andr. Barbos. Collect. Tom. III.

Host. Buttr. Anch. Panorm. Marian. Socin. Ioan. à Capistr. Cened. coll. c. 7. Vinian. in ration. lib. 5. iuris Pon. pag. 253. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 7. 45. remissione Casal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. Aug. collect. 5. Decret. lib. 5. tit. 204. c. 2. & pars huius cap. sunt text. in cap. officij. de testibus, & de sentent. excem.

Non est penitentia deneganda.] Ergo mulier, qua vivo cohabitans ex adulterio concepit, minime tenet in vitroque foro, exteriori, scilicet & interiori, suum crimen mariti, aut etiam filio revelare, nam certum est in vitroque foro filium non tenere mariti afferenti illum ex adulterio conceptum, fidem adhibere, ut ex Corn. Sot. Medin. & aliis comprobatur Gutier. canon. lib. 1. c. 8. n. 30. & ante eum Menoch. de arbitri. casu 89. n. 28. Manc. de coni. vlt. volunt. lib. 2. tit. 14. num. 8. Less. de inf. lib. 2. c. 10. dub. 7. n. 51. Paul. Layman. loco infra citando, n. 1. verf. accedit, atque ita haec proprii criminis reuelatio in notable honoris, & famæ ipsius mulieris detrimentum nullum speratur habitura effectum, & quod propter eam hereditas mariti, cuius filius creditur, ad legitimos deferatur heredes, principium antem est, quod nemo tenet crimen suum revelare, nec debet pati honoris iacturam, præcipue sine fructu, & spe aliqua, quod erit profutura, & quis ali quando, s. non rbi dico, de pœnit. dist. 1. ergo meritò sic decidit text. in pœnali, vbi omnes docent, Nauar. in man. c. 16. à n. 43. Cœur. in reg. peccatum p. 1. in initio, à n. 3. Lud. Lop. in instrut. conf. p. 1. c. 88. Henr. in summa lib. 11. c. 21. §. 3. Vinald. in candelabro aureo, p. 3. c. 2. Petri. Nauar. de rebus. lib. 2. c. 4. 03. & lib. 3. c. 1. m. 11. 5. Valsq. in opusc. de testam. c. 5. n. 3. Laclant. Finell. casu reservato 10. n. 17. Paul. Layman. in Theologia moralis, lib. 3. tract. 3. p. 3. c. 14. n. 1. Gutier. d.c. 8. Sayr. in clau Regia, lib. 8. c. 3. n. 5. plures per Cened. ad Decret. collect. 73. n. 3. qui omnes ampliant, etiam mulier probabilititer creditur reuelationem profuturam, si enim imminent periculum mortis non tenebitur cum detimento, & periculo vita crimen suum detegere ad refaciendum damnum legitimis hereditibus illatum in hereditate, que pertinet ad bona Ordinis inferioris, ad quorum restitutionem nemo tenet cum iactura bonorum superioris Ordinis, ex doctrina Scot. in 4. dist. 15. q. 2. art. 6. Caiet. 2. 2. q. 6. 2. art. 6.

De modo autem, quo se gerere debat mulier, atque etiam Confessarius ut eam absolvat multa scribunt nostri, & Theologi suprà citati. Primo, ut suadeat spuriu intrare religionem, in qua professus non succedat in bona, ad quod tamen non tenet mater ex iustitia, quia spurius non habet vires, & aptas conditio-nes ad onera religionis, nec vocationem Dei. Secundo, quod mater propè mortem debeat id aperire spuriu, aut aliis præservit ut legitimus succedat in primo- genitura mariti: sed quia spurius non tenetur in fumi pœniciu[m] matri renelanti credere, etiam in mortis articulo, perpendat Confessarius ut ultra modum compellat matrem, quia illa vix tenetur pro ea spe parum probabili ac inutili detegere crimen adulterij cum magno sui honotis, ac filii spuri detimento. Satis ergo erit, ut de bonis propriis filium legitimum meliore, vel aliis hereditibus in tertio, & quinto, ita ut hoc modo refaciat damnum quoad potest. Sed quia ad hoc DD. varios exquisierunt modos restituendæ damnum in terminis, de quibus agimus: & vniuersi- iusque opiniones recensere longum esset, ideo remitto Lectorem ad DD. suprà citatos, quibus addo Nau. in cap. inter verba. concil. 4. n. 1. Guillelm. in c. Raynatus. de restitut. verbo in extremis positus, n. 24. Medin. in C. de restitu. q. 3. causa 4. Anton. Cordub. in tract. ca- suum conscientie. q. 102. Paleot. de notis, & spuriis, c. 2. 2.

A a 2 Pet.

Petr. Nauar. tom. 2. de reſtit. lib. 3. cap. 1. à n. 151. Anton. Gomez. 1. Tauri, n. 3. Mench. illustrum, lib. 1. c. 48. à num. 26. & à n. 34. Boer. edit. 299. Maſcard. de probat. conol. 708. à n. 2. Perez. 1. 2. verſ. diabum autem. tit. 15. lib. 8. Ordin. pag. 300. Viuian. tom. 2. commun. opin. lib. 9. tit. 7. n. 3. col. penulti. verſio. quia ergo. pag. 463. Henr. in ſumma. lib. 9. c. 2. t. §. 3. Sayi. in clani Regia lib. 1. tract. 5. c. 6. n. 43.

4. Declarantur text. in cap. mulieris 32. dist. 8. in
cap. Diaconissam 27. q. 9.
5. Mulieres sunt incapaces beneficiorum.
6. Excommunicare , aut interdicere non possum mul-
ieres, nisi ex Papa commissione, sive privilegio.

CAP. In noua, X.

Abbatisa non potest proprias Moniales beatificare, nec Confessiones audire, nec publice predicare, quia B. Virgo licet fuerit dignior Apostoli, tamen non ei, sed Apostoli fuit hoc concilium. Coligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zoboli, Ioan. Andr. Ioan. à Capistran. Hof. Botr. Anchae, norm. Marian. Socin. Viu. in ration. lib. 5, pars. Tunc pag. 254. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 741 remissiū Ximen. in concord. part. 1. & 2. referre ab Anton. August. collect. 4. Decretal. lib. 5. titul. 14. cap. 1.

4 Si autem cessante mortis periculo, reuelatio pro-
futura speretur, an cum periculo infamiae teneatur
veritatem patetfacere; varie sunt opiniones, quas vi-
debis apud Sayr. d. cap. 3. n. 14. vbi lequitur distinctio-
nem Ludovic. Lopez in d. cap. 88. & Tolet. in summ.
lib. 5. cap. 11. omnes autem post Alciat. de presump-
t. reg. 3. presump. 37. num. 6. ver. sed vide, reprobant
cautelam, qua vfa est quaedam vidua plures habens
filios, quorum vnu erat ex adulterio conceitus,
morti enim proxima omnes ad se venire iussit, &
dixit, vnu vestrum ex adulterio natus est, ne moriar
cum tam gravi periculo, intendo reuelare, vt omnes
ad iniicem remittatis, quod vnu habet aduersus al-
terum: vnu quisque de se ipso dubitari coepit, atque
ita omnes conceillerunt: fed merito contra Alciat. no-
tant reliqui omnes minimè tutam esse, fed fraudis, &
doli plenam huiusmodi cautelam, vt post Couar. d.
p. 1. §. 1. n. 6. & Menoch. d. casu 89. a num. 29. notant
Gutier. d. cap. 38. a num. 25. & post Salon. Sayr. d. cap. 3.
num. 15.

5 Vrûm autem adulter, qui filium suscepit ex adulterio, illumque reliquit inter filios legitimos mariti adulteri, teneatur occurtere damno hereditatis, quæ legitimis hereditibus admittitur, vel damno dotis, quam pater potius tradit pueræ spuria, credens eam esse propriam filiam? questio est dubia, in qua via sententia tenet adulterum ex quo suspectus est spurius, teneri sicut adulterum ad resarcendum damna sublequunt, quia adulter non minus quam adultera est causa talis damni, & ideo ita resolvunt Arnal. verbo adulterium, num. 7. Narat. in man. cap. 16. n. 40. Iacob. de Graff. in aureis decis. part. 1. lib. 2. cap. 132. num. 36. Arat. 2. 2. queb. 6. 2. art. 6. Fr. Emman. in summ. tom. 1. c. 183. xiii. 1. Alphons. de Vega in summ. tom. 1. cap. 13. casu 8. Taurian. 2. 2. tom. 2. disp. 30. dub. 2. Megala in 2. 2. lib. 1. cap. 2. num. 13. Nalder. etiam in 2. 2. tract. 3. c. 4. dub. 9. Azor. in instit. moral part. 3. lib. 5. cap. 6. 9. 6. & 7. Vasq. in opusc. de testam. c. 5. §. 1. n. 22. Finell. de casib. reserv. cañ. 1. 10. num. 18. Lefl. de instit. lib. 2. 6. 10. dub. 6. n. 4. Rebel. de obligat. instit. p. 1. lib. 3. c. 9. 10. n. 11. Valer. Reginald. in praxi fori paenit. lib. 10. cap. 19. g. 3. n. 277. Verum licet haec sententia sit communiter recepta, tamen existimo si adulter cognoscat esse suam problem, non teneri ad resarcendum damna legitimis filiis, modo ipse non fuerit auctor suppositionis, & ratio est, quia horum dannorum solum adultera est causa, quia ipsa filium adulterinum supponit tanquam filium legitimum, cum tamen adulter non supponat, sed solum tacendo permittat ut filius adulterinus supponatur, & sic non est causa proxima illorum dannorum, sed remota, cum ipse non intenderit generare, sed solum expiere inan libidinem, quare hanc partem sustinet Sot. de instit. lib. 4. 9. 7. art. 2. Henr. lib. 1. de Matrim. c. 21. §. 3. Barthol. a. S. Fausto in speculo Confession. disp. 23. q. 8. S. n. 8.

S V M M A R I V M.

- 1 *Abbatissas Moniales benedicere, Confessiones audire,
& publicè predicare non potest, & n. 2.*
2 *Mulieres ordinari non possunt.*

vel ad Religionem ipsam, quæ diligenter prosequitur
Viuald. d. p. 2. c. 4. a. n. 4. Quæ omnia confirmantur ex
auctoritate Genes. 1. c. 3. ibi, sub viri potestate eris, quæ
satis ostenditur statim ab initio generis humani fuisse
sexum fœminum virili subiectum, subindeque neque
etiam profana munera, in aliqua Republica bene gu-
bernata fœminis fuisse demandata, probat. l. 2. ff. de re-
galis viris, vbi notant scribentes omnes, & multi, quos
latè refert Duen. regal. 308. & ex Philosophis, atque
bonis Auctòribus multa latè cumulat Iustus Lipsius
politicorum lib. 2. c. 3. Facit etiam quia minimè debeat
pulchritudinem Ecclesiasticæ hierarchie fœminas ad-
mitti ad Ecclesiasticos gradus, & Ecclesiæ regimèn,
ex ratione, quæ colligitur ex Paul. 1. ad Corinth. 11.
ibi: Christus caput est viri, & vir caput est mulieris,
quia non vir ex fœmina primò, sed fœmina ex viro
sumpta est; facit etiam ratio text. in l. 1. §. sextum, ff. de
postulando, & quæ DD. communiter ibi notant ex ad-
ductis a Duen. reg. 311.

3. Non obstat, quod Abbatissæ, & Præfectæ Monia-
lium Ecclesiasticam iurisdictionem habere noluntur,
c. dilecta, de maior, & obed. quia respondetur protv tibi
addidi. Ad varia autem loca, quibus probatur mulieres
prophetæ, Exod. 1. 5. Iudic. 4. & 4. Reg. 6. 2. 2. Alt. 21.
respondetur nullum esse inconveniens mulieres pro-
phetare, neque nobiscum pugnat huiusmodi argumen-
tum, prophætia enim donum Dei est, seu gratia gratis
data, quod fœminis, atque laicis potest pariter conve-
nire, non ita potestas spiritualis, ex supra positis ratio-
nibus, resoluta post Sot. Card. Bellarm. tom. 2. de Sacra-
mentis in genere, lib. 1. c. 2. 5. vers. ad loca illa pro fœmina,
& multi alij, respondentes text. in cap. Diaconissam, 27.
4. q. 1. & in cap. mulieres 32. dist. vbi habetur mulieres
Prefbyteras, & Diaconissæ prohiberi ordinari ante
quadragessimum attingat annum, esse intelligendos de
Diaconissis, non verè initiatis Ordine Diaconatus, sed
destinatis ad quadam obsequia divina in instruendis
mulieribus Caecitatem ad Baptismum, ac per con-
fœnqns de Presbyteris illis, non quidem insignitis sac-
ro Presbyteratus Ordine, sed habentibus curam qua-
rundam rerum Ecclesiæ; vel melius forsitan intelligen-
dos de Diaconissis, & Presbyteris viribus Diacono-
rum, & Presbyterorum, ut alij respondent, & omnium
latissimè Fr. Basil. Pont. de impedimentis matrimonij,
c. 10. per seum.

Eodem etiam modo mulieres incapaces esse benefi-
ciorum, tenent Lambert. de iure patronat. lib. 2. p. 1. q. 76.
n. 1. cum seqq. Hojeda de incompatibili. benefic. p. 1. c. 24.
n. 73. Rebuff de pacif. p. 1. p. 260. Gonzal. ad reg. 8.
Cancel. gloss. n. 200. sic etiam nec excommunicatione,
nec interdicere posse, nisi ex Papa commissione, sine
privilegio, tenent Nauar. consil. 7. 3. de sent. excommunic.
Cout. in cap. alya mater. p. 1. §. 1. n. 2. Vgolin. de cen-
sur. tab. 1. c. 2. 8. 7. n. 7. Soat. eodem tract. dist. 2. scil. 3. n. 7.
Sayr. eodem tract. lib. 1. c. 5. n. 16. & 17. Bonac. eodem
tract. q. 1. punc. 2. num. 4. Fr. Emman. quæst. regal. tom. 2.
9. 107. art. 1. Gonzal. ad regal. 8. Cancel. gloss. 22. num. 19.
6. Valent. tom. 4. dist. p. 7. q. 16. punc. 3. versus finem, vbi cum
Sot. rectè assert prælatas mulierum religiosarum non
habere propriam potestatem iurisdictionis spiritualis,
sed solùm habere commissiōnem quorundam actuum
per ordinem ad correctionem, & disciplinam dome-
sticam subditorum, & consequenter non posse sub
mortali pœcipere id, cuius transgressio non est alio-
quin ex se peccatum mortale.

Barbos. Collect. Tom. III.

S V M M A R I V M.

1. Interdicti tempore conceditur Pœnitentia & viaticum morientibus. Clerici, qui seruariunt interdictum generale, possunt cum silentio in cœmetrio sepeliri. In Conventualibus Ecclesiis Clerici bini, vel trini possunt Horas submissa voce dicere.
2. Pœnitentia Sacramentum tempore interdicti non solùm morientibus, & infirmis, sed etiam sanis, & benevolentibus conceditur.
3. Excommunicatis non nisi in articulo mortis, Pœnitentia Sacramentum concedendum.
4. Eucharistia Sacramentum quatenus viaticum morientum tempore interdicti conceditur.
5. Declaratur text. in presenti.
6. Eucharistia Sacramentum dandum est tempore interdicti damnatis ad mortem.
7. Mortis articulus quis dicatur, ostenditur.
8. Sacramentum Extreme-Vnctionis nulli laico, vel etiam Clerico interdicti tempore ministrari potest.
9. Sacramentum Extreme-Vnctionis tempore interdicti ministrari potest, quando infirmus nullum aliud recipere valeat.
10. Sepulchrum Ecclesiastice usus per omne interdictum sine locale, sine personale prohibetur etiam infirmis usu rationis carentibus.
11. Sepulchrum Ecclesiastice prohibitum tempore interdicti, an locum obtineat in festinatibus, quibus divina fieri iure conceditur, ostenditur.
12. Clerici etiam prima Tonsura, dummodo privilegium gaudeant Clericibus, interdicti tempore possunt in cœmetrio Ecclesiæ sepeliri.
13. Clerici an tempore interdicti possint sepeliri in Ecclesia specialiter interdicta, ostenditur.

C A P. Quòd in te. XI.

I Nterdicti tempore conceditur viationem, & Pœnitentia morientibus. Clerici qui seruariunt interdictum generale, si moriantur, possunt sepeliri in cœmetrio cum silentio, id est, sine solemnitatibus, & campanis. Item in Conventualibus Ecclesiis bini, & bini aut terni possunt legere, non cantare Horas Canonicas ianuas clausis, excommunicatis, & interdictis, ita tamen submisse ut exterius non audiantur, quia simile privilegium est concessum à Sede Apost. Regulatibus. Item Crucis signatis, & peregrinis Pœnitentia concedi potest. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Joan. Andr. Hoft. Butr. Anchar. Panorm. Marian. Socin. Joan. à Capistr. Viu. in ration. lib. 5. iuris Ponif. pag. 258. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 746. remissiæ Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Ant. August. collect. 4. Decretal. lib. 5. tit. 1. 4. cap. 3.

Pœnitentia morientibus, &c.] Quamvis per text. in presenti, Sacramentum Pœnitentiae tempore interdicti concedatur tantum morientibus, & infirmis, tamen nouiori iure c. alma, post principium, vers. quia vero, de sent. excomm. si 6. conceditus sanis, & benevolentibus, vbi redditum ratio ibi, propter proritatem, & facilitatem hominis ad peccandum summi necessaria est, & notant Nauar. in manu. c. 27. n. 178. Sayr. de censur. lib. 5. c. 7. n. 8. Soat. tom. 3. dist. 20. scil. 1. a. n. 4.

Dupliciter tamen hac doctrina limitatur, primò
ut non procedat in excommunicatis, his enim non
nisi in articulo mortis pœnitentiam concedendam esse
decidit text. in d. cap. alma, de cuius tamen intellectu

A a 3 son

non mediocris est inter scribentes varietas. Angel. enim, Sylvest. & alij Sammista, quibus magis afferuntur videtur Soar. d. *se^t 1. n. 16. in fine*, iuncto precedentibus, interpretatur intelligendam esse hanc limitationem de solis excommunicatis propter causam interdicti, quia tempore interdicti non est prohibitum excommunicare, & absoluere ab excommunicatione, sicut neque prohibentur alij causas ad iurisdictionem fori exterioris pertinentes, ut post multos adductos resoluti Sayr. d. lib. 5. cap. 5. a. n. 1. At vero Vgol. d. c. 7. 8. ceterum, quem sequitur Sayr. d. cap. 7. num. 9. contendunt texti, esse intelligendum generaliter de excommunicatis quocunq; alio nomine, etiam extra causam interdicti, ex generalitate texti, qui violenter restringuntur ab excommunicatis ob solam interdicti causam. Ego tamen verius censeo esse, quod auctores prioris sententia resolvunt, quod scilicet textus ille vel debet intelligi de absolutione excommunicationis reservata, vel de abolitione solemni, vel, quod magis litera textus adaptatur, de excommunicatis ob causam interdicti. Limitatur secundum eadem concessio in iis, qui interdicto causam dederunt, vel consilium, auxilium, aut fanorum delicto, propter quod latum est, non debent enim admitti ad Consecrationem, nisi prius satisficerint, vel de satisfaciendo idoneam dederint cautionem, ut expresse decidit textus in d. cap. alma, vers. illis etiam; unde pigroratitiam, aut fidei in gloriam necessariam esse, nec nuda sufficere recte notat glossa, ibi, *verbo idoneam, iunctis, que diximus ad c. 8. de ref. foliat.*

4 *Vicarium etiam, &c.*] Probat hic textus. Sacramentum Eucharistie, quatenus viaticum morientium, tempore interdicti concedi posse, ut notant glossa, *verbo Sacramentum, in d. cap. alma, & sequuntur ibi scribentes omnes*, docent Calder. de interdict. part. 2. num. 3. Nadari manu. cap. 27. num. 1. 7. Conat. in d. cap. alma, p. 2. §. 2. num. 7. & §. 3. a. princip. Henr. in *summam lib. 13. cap. 4. 5. 6. 7. 8. 9.* Vgol. de *censur. tab. 5. cap. 7. 8. 9.* Sayr. eod. *tral. lib. 5. c. 7. a. num. 1. 6.* Bonac. de *censur. disp. 5. pun. 2. 3. 1. n. 1.* & notabiliter ex communi sententia ampliante Zambran. in *tral. casum Conscientia in articulo mortis, cap. 3. dub. 6. n. 5.* non tantum semel, sed quoties expedierit sine Bulla, & privilegio posse constitutis in articulo mortis dari Eucharistiam, tenent Soar. tom. 5. disp. 33. *se^t 1. vers. de Eucharistia, Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 3. tral. 3. 2. n. 26.* qui etiam resolvunt per contrarium Eucharistiam, si per se non ut viaticum, & extra mortis periculum consideretur, interdicti tempore satis ministrari non posse, ex ea ratione, quia in hac materia Sacramentorum tempore interdicti regula est, quod ea solum licent, quae specialiter permittuntur; constat autem Eucharistiam solummodo concessum repiri in hoc texti, per modum viatici pro morientibus, nec inter nouo in cap. alma, circa hoc Sacramentum, ut tale aliquid immutatum est, licet ibi permittatur ut Sacramentum in *ad dicimus.*

Nec obstat si arguas ex ratione huius texti, ex eo enim quod tempore interdicti morientibus penitentia concedebatur, colligitur, quod etiam Eucharistia denegari non debet, quare cum iam nono iure Sexti non solum morientibus, sed etiam sanis penitentia concedatur, ut supra dixi, videtur inferri, quod etiam Eucharistia ei denegari non debet: quia respondeatur distinguendo maiorem, quod scilicet non simpliciter conceditur Eucharistia in hoc texti illis, quibus penitentia conceditur, sed solum per modum viatici, quod solum, & propriè dicitur respectu morientium ut post Durand. & alios explicant Sayr. n. 1. 3. & Soar. n. 3. 1. loci proxime citatis.

Vnde damnatis ad mortem, quia verè mortales & in articulo mortis constituti dici possunt, datum est tempore interdicti, receptissima est feribentum omnium traditio, ut post Calder. vestiarum Conat. n. 1. 7. Zambran. d. dub. 6. num. 6. Aul. ade *censur. pun. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 897. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 915. 916. 917. 918. 919. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 997. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1298. 1299. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1308. 1309. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1313. 1314. 1315. 1316. 1316. 1317. 1318. 1319. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1323. 1324. 1325. 1326. 1326. 1327. 1328. 1329. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1333. 1334. 1335. 1336. 1336. 1337. 1338. 1339. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1343. 1344. 1345. 1346. 1346. 1347. 1348. 1349. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1353. 1354. 1355. 1356. 1356. 1357. 1358. 1359. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1363. 1364. 1365. 1366. 1366. 1367. 1368. 1369. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1373. 1374. 1375. 1376. 1376. 1377. 1378. 1379. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1383. 1384. 1385. 1386. 1386. 1387. 1388. 1389. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1393. 1394. 1395. 1396. 1396. 1397. 1398. 1399. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1403. 1404. 1405. 1406. 1406. 1407. 1408. 1409. 1409. 1410. 1411. 1412. 1412. 1413. 1414. 1415. 1415. 1416. 1417. 1418. 1418. 1419. 1420. 1421. 1421. 1422. 1423. 1424. 1424. 1425. 1426. 1427. 1427. 1428. 1429. 1430. 1430. 1431. 1432. 1433. 1433. 1434. 1435. 1436. 1436. 1437. 1438. 1439. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1443. 1444. 1445. 1446. 1446. 1447. 1448. 1449. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1453. 1454. 1455. 1456. 1456. 1457. 1458. 1459. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1463. 1464. 1465. 1466. 1466. 1467. 1468. 1469. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1473. 1474. 1475. 1476. 1476. 1477. 1478. 1479. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1483. 1484. 1485. 1486. 1486. 1487. 1488. 1489. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1493. 1494. 1495. 1496. 1496. 1497. 1498. 1499. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1503. 1504. 1505. 1506. 1506. 1507. 1508. 1509. 1509. 1510. 1511. 1512. 1512. 1513. 1514. 1515. 1515. 1516. 1517. 1518. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1522. 1523. 1524. 1525. 1525. 1526. 1527. 1528. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1532. 1533. 1534. 1535. 1535. 1536. 1537. 1538. 1538. 1539. 1540. 1541. 1541. 1542. 1543. 1544. 1544. 1545. 1546. 1547. 1547. 1548. 1549. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1553. 1554. 1555. 1556. 1556. 1557. 1558. 1559. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1563. 1564. 1565. 1566. 1566. 1567. 1568. 1569. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1573. 1574. 1575. 1576. 1576. 1577. 1578. 1579. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1583. 1584. 1585. 1586. 1586. 1587. 1588. 1589. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1593. 1594. 1595. 1596. 159*

tionem, quæ non cedit in huiusmodi infantes. At vero sepulture prohibito in eo consistit, quia Ecclesia interdicti tempore nullum calame admitit ex iuris prohibitione, ad quod nullo rationis discursu opus est. Aegid. d. dist. 17. a. n. 51.

11 Prohibitio hæc Ecclesiastice sepulture tempore interdicti locum non obtinet in festivitatibus, in quibus Divina celebrari iure conceditur, & resoluunt Sylvest. Angel. & alij, quos refert, & sequitur Henr. d. c. 4. §. 5. tun. 1. commento lit. A. & tanquam favorabilem fernandam esse hanc partem scribit Nanar. in man. c. 27. n. 18. 1. in fine, eandem benignorem, iureque & exequitate defendi posse scribit Conat. d. p. 2. 8. 3. n. 6. vers. 8. & constantem defendit Sayr. d. c. 8. a. n. 10. Verum contraria opinionem, quod scilicet prohibitio generalis Ecclesiastice sepulture locum obtinet in diebus festivitatibus, & in omnibus primitiatis casibus, in quibus conceditur facultas audiendi Divina, tenet gloss. verbo *Aliure*, in Clement. 1. de sepulturis, quæ sequuntur ibi Cardin. Bonif. Imola, & alij communiter in cap. alma, de sentent. excommunic. lib. 6. magis communem fatur Con. d. §. 5. num. 6. vers. 8. Vgl. d. cap. 9. §. 1. & constantem Soar. d. disp. 35. fct. 1. num. 11. & 13. & hanc probabilem, & iure, magis conformem concludit Aula d. disp. 4. fct. 3. num. 3.

12 Clerici tamen etiam prime tonsure, dummodo primitiis gaudeant Clericalibus, interdicti tempore possunt in cœmeterio Ecclesia sepeliri. ut per Nauar. d. n. 1. in fine, Couar. d. n. 7. vers. 4. &ler. Vgol. d. c. 9. §. 2. Henr. d. §. 4. in princi. tun. 1. commento lit. X. Fr. Eman. d. 9. 110. art. 1. Aula d. disp. 4. fct. 3. concl. 2. Sayr. d. c. 8. n. 6. Soar. d. disp. 35. fct. 1. a. n. 4. qui omnes aduentunt quod quavis text. in presenti, concedat Clericis tempore interdicti ut in cœmeterio sepeliantur, hodie tamen liberum & licitum eis erit intra Ecclesiam sepeliri, quia olim honor iste sepulture intra Ecclesiam Episcopis, alisque personis insignibus deferri ceperit, ut probat text. in cap. nullus 13. q. 2. iuxta communem intellectum, de quo post gloss. Turrec. ibi in fine, quem alij sequuntur, ut constat ex Conrado Bruno de caron. lib. 2. c. 2. vers. illud tamen, Petr. Greg. sym. iuris, lib. 2. c. 12. n. 12. Hodie vero confutendu est, quod quod solis Episcopis, & personis insignibus concedebantur, quibuscumque sive Clericis, sine laicis licitum & liberum iam sit, ut per Durant. de ritibus Ecclesie, lib. 1. c. 3. n. 7. & 8. Spino in *Speculo testimoniis* glos. 2. princeps. n. 30. Cened. ad *Decretum collect. 4.* num. 1.

13 Per generale interdictum, &c. Notatur ad hoc, quod gratia facta Clericis ut tempore interdicti in loco sacro possint sepeliti, procedit tantum tempore interdicti generalis, ut per Innocent. & Ioan. Andr. in presenti. At vero Host. tuctur quod etiam habet locum quando Ecclesia est specialiter interdicta. Has contrarias opiniones sub distinctione nuntiatur cœiliare Abb. in presenti, n. 10. ut scilicet prior procedat in Clericis alienis, qui sunt de aliis Ecclesiis, qui cum habeant Ecclesias proprias non interdictas, ad quas facile referri possunt, in eis sepeliti debent, neque expedit ut in aliis speciatim interdictis sepeliantur: altera vero habeat locum in Clericis eiusdem Ecclesiæ, in ea enim etiam speciatim interdicta sepeluti possunt operari primitiatus. Ceterum circa prius illud distinctionis membrum subdistinguunt alij, vel enim in loco interdicto plures sunt Ecclesiæ, quatuor una solum interdictur, vel interdicuntur omnes; si vna tantum interdictur, procedit distin. Abb. ut in ea sepeliantur Clerici proprii, non vero alieni, si vero interdicuntur omnes, poterunt sepeliti in qualibet eorum Clerici

etiam alieni, ita Sylvest. verbo *interdictum* s. q. 8. vers. 5. Henr. d. §. 4. Sed alij distinctionem improbant indistincte resoluentes Clericos eiusdem Ecclesiæ, vel etiam extraneos in Ecclesia speciatim interdicta posse sepeliri, etiam si alia eius loci interdicta non sint, hi sunt Sayr. d. c. 8. n. 13. Aula d. concl. 3. At vero Soar. inter alienos, vel eisdem Ecclesiæ Clericos minime distinguendum putat, led an omnes Ecclesiæ, vel vna tantum interdicuntur, nam si omnes interdicuntur, concludit omnes Clericos sive eiusdem, sive alterius Ecclesiæ sepeliri posse in qualibet specialiter interdicta: si vero vna tantum interdicta sit, nec alienos, nec eiusdem Ecclesiæ Clericos in ea sepeliendos esse, rationem inquit esse, quia priori eam interdictum omnium Ecclesiæ quoad hunc effectum generaliter equiparat.

S V M M A R I V M.

- Confiteri saltem semel in anno tenetur quilibet dols capax proprio Sacerdoti, vel alteri de eius licentia, & Eucharistie Sacramentum ad minus in Pascha recipere, & Sacerdos renelans Confessionem deponendum est, & in Monasterium ad agendum perpetuam pœnitentiam detinendus.
- Papa vii precepti humani ad semel in anno confitenda non tenetur.
- Pueri censentur rationis compotes in ea etate, in qua cognoscunt se graviter peccare, & discernere sciunt bonum a malo.
- Peccata venialia tantum habens non obligatur precepto confitendi, quod intellige ut ibi.
- Precepto annuo Confessionem faciunt quocunque anno tempore confitendo.
- Annus quod Confessionem computatur a Paschate usque ad Pascham.
- Sacerdos proprius sufficienter ad pœnitentia Sacramentum ille confiteri debet esse, cuius assistentia, sive per se, sive per Sacerdotem a se ad eam delegatum ad Matrimonio validitatem requiratur.
- Proprius contrahentium parochus quis dicatur, remittitur.
- Pœnitens an iniunctam pœnitentiam temeratur accipere, remissio.
- Communicans in hebdomada sancta, vel infra octauam Pascha satisfaciit precepto Ecclesiæ.
- Confessionem omittentes, & Sacram communionem semel in anno, sunt suspecti de heresi.
- Sacramentalis absolutionis non potest dari absenti.
- Religiosus crediturus est pœnitenti dicenti se habere licentiam a proprio Parocho, ut illa ministret Sacramentum Confessionis, & Eucharistie.
- Sacerdos proprius existens extra territorium potest absoluere Parochianum suum confiteri volentem.
- Dolores referuntur de sigillo Confessionis agentes.
- Confessionis sigillum tam frictè obligat, ut nullum omnino quantumcumque magnum incommodum evitandum, pœnitente invito licet aliqua, qua si sit sigillo cadent, resulare.
- Confessarius quomodo se gerere debeat, si pœnitens confiteatur deliberationem diffinenda heresi, vel perpetrandi aliquod magnum crimen, offenditur.
- Confessarius in testem presentatus, & iuramento adactus ad dicendum veritatem, dicere potest se nihil scire, vel audiuisse, si de iis interrogari, quæ per foliam Sacramentalem Confessionem nout.
- Confessarius potest eos Matrimonio coniungere, inter quos legitimum impedimentum cognovit ex Confessione.

A a 4 20 Peccata

- 20 Peccata declarata in Confessione, & etiam alia, quæ in eorum notitiam possunt alium adducere, ab sacramentali cadunt sigillo.
- 21 Confessarius potest peccatum auditum in Confessione reuelare de licentia penitentis.
- 22 Sacerdoti fide digne afferenti mortuum, seu morientem dedisse sibi licentiam de reuelanda Confessione creditur.
- 23 Sacerdoti non iurato creditur super Pœnitentia alium facta.
- 24 Probatio Confessionis reuelatae de licentia penitentis, cui incumbat, ostenditur.
- 25 Sacerdoti dicta in Confessione à penitente sine proposito confitendi, & absolucionem obtinendi, auctoritate sub sacramentali sigillo ostenditur.
- 26 Confessarius quibus casibus audita in Confessione reuelare possit, ostenditur.
- 27 Confessor dicens, Tale peccatum in Confessione audiri, diuinitate in persone cognitionem deservi minime possit, non frangit sigillum Confessionis.
- 28 Confessio reuelans Sacerdos deponens est, & in Monasterio ad agendam perpetuam Pœnitentiam detrudendus.

CAP. Omnis vtriusque sexus. XII.

- 1 Omnis fidelis vtriusque sexus cum peruerteret ad annos discretionis, id est, cum fuerit doli capax, tenebat solum in anno fideliter confiteri omnia sua peccata proprio Sacerdoti, & studeant propriis viribus iniunctam sibi pœnitentiam adimplere. Item suscipiant reueneret ad minus in Paschate Sacramentum Eucharistie, nisi forte de consilio proprii Sacerdotis ob rationabilem causam dixerit abstinendum ad tempus, alioquin viuis arceatur ab ingressu Ecclesie, & mortuus careat sepulchra Ecclesiastica, & hoc statutum frequenter in Ecclesiis publicetur ne quis excusent. Item si quis iulta de canla vult confiteri alteri Sacerdoti sua peccata, prius petat, & obtineat licentiam à proprio Sacerdoti, alter illum non potest absoluere, vel ligare. Sacerdos debet esse discretus, & tanus, & vt Medicus peritus, infundere vinum, & oleum vulneribus, diligenter inquirent circumstantias peccatorum, & peccantis, vt prudenter eligat quale consilium, & remedium debet adhibere vtendo diversi experimentis ad saluandum ægrotum. Item Sacerdos caueat omnino ne verbo, vel signo, aut alio quovis modo aliquatenus prodat peccatorem, sed si prudentiori consilio indigat, caute sine expressione persona inquirat, quia qui presumperit reuelare peccatum in Confessione sibi detectum, est deponens à Sacerdotali officio, & detrudendus in æcum Monasterio ad perpetuam Pœnitentiam agendum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Joan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Joan. à Capistrano, Marian. Socin. Alciat. Viu. in ratione lib. 5. iuris Pontif. pag. 255. Alagoni in compend. iuris Canon. pag. 746. & vol. 4. repet. super iure Cagonic, l. 5. Decretal. Iacob. de Zochis, remissiue Ximen. in concord. p. 1. & 2. remissiue Joan. de Valboa in annis Acad. prælect. Salmant. tom. 1. pag. 2. cum seqq. de lumen ex Concil. generali Lateran. sub Innoc. III. c. 21. & refertur ab Ant. Aug. collect. 4. Decret. lib. 5. tit. 1. 4. c. 2.
- 2 Omnis vtriusque sexus, &c.] Nota Summum Pontificem vi præcepti humani, & Constitutionis huius cap. ad solum in anno confitendum non teneri, vi inquam coactua: siquidem vi directa huius text. sub reatu peccati mortalis solum solum in anno peccata sua mortalia confiteri (& idem de Eucharistie sumptione

in Paschate dicendum est) tenetur, tum ratione naturali, que docet Principem legibus humanis subdito, ed quod præceptum hoc de Confessione annos licet aliqua ex parte humani iuris sit non omnius diuini, verè tamen est iuris diuini limitati per humanum. Vide Nauar. in princip. disp. 5. n. 2. & in cap. Sacerdos. n. 50. de Pontif. disp. 6. Cour. in cap. alma mater. p. 1. §. 1. n. 5. Vinald. in candelabro aures p. 4. c. 8. n. 5. Henr. lib. 3. q. 18. n. 13. Sayr. in clavis Regis. lib. 3. cap. 2. Azor. in fit. moral. p. 1. lib. 7. c. 3. q. 11. Paul. Comit. respons. moral. lib. 1. q. 10. 1. Valer. Reginald. in præcepto pontif. l. 6. n. 49. Fagundez in quinque Ecclesiæ præcepta. lib. 1. c. 3. n. 17. Adverte tamen minus recte consilie Panorm. in presenti. n. 9. teneat Pontificem ex hoc text. quia erat lex Concilij vniuersalis, que ligat Pontificem tanquam superior, quem merito reprehendit Nauar. d. princip. num. 33. & continuatur ex receptis sententiis, de quibus Victor. refit. 4. n. 3. cum seqq. Vnde facile resolues illorum questionem, qui disputant an possit Summus Pontif. dispensare in hoc præcepto Ecclesiastico de confitendo solum in anno propter aliquam iustum rationem, vel simile: ex dictis enim verissima apparet pars affirmativa, non certum est præceptum hoc quoad temporis determinacionem esse Ecclesiasticum, & possumus, confidemus in præceptis Ecclesiasticis data iusta causa possit Pontificem dispensare, ex reg. text. in cap. propria, in concess. præbend. cum similibus ergo quavis Pontificis dispensare non possit in præcepto diuino de confitendo in articulo necessitatis, poterit tamen dispensare Ecclesiastico de confitendo solum in anno, compas post D. Thom. Sot. in quarto, disp. 18. q. 1. art. 3. alij, quos refert, & sequitur Sot. tom. 4. disp. 3. q. 6. num. 5.

Postquam ad annos discretionis peruerteret, &c. hanc sententia rationis compotes in ea azare in qua cognoscunt se graviter peccare in qua dislemente locum bonum à malo, honestum à turpi, non sine quod lethali delinquunt, incipiunt hoc sacramentum tanquam remedio post Baptismum intiger, in quodam pueris citius, in aliis tardius impetrando, in plerisque contingit ad finem lepemij, vid. ad octauum aetatis annum. Vide Nauar. in max. c. 21. art. 30. post Ricard. & Gabr. Azor. in fit. moral. pars. 1. lib. 4. q. 6. Valer. Reginald. d. lib. 6. de Sacram. Confess. num. 50. Egid. de Sacram. & confit. tom. 1. disp. 1. num. 51.

Omnia sua solus peccata.] Intellige mortalia, hanc enim solum venialia non obligant præcepto confitendi. Vide Henr. in summ. lib. 4. c. 4. in fin. Azor. d. lib. c. 39. q. 3. Soar. tom. 4. disp. 36. scilicet. n. 5. Luc. Pinel. in de Confess. c. 7. dub. 2. & c. 8. post princip. Egid. d. disp. à n. 51. Gutier. canon. l. 1. c. 6. n. 7. Et. Lado. Beijen. casum Confient. p. 3. casu 37. Valer. Reginald. d. lib. n. 44. & n. 9. 2. vbi n. 9. asserti dari duos casus quibus necessariò de veniali, sicut & de mortalitate est. Confessio Sacramentalis, alter quando de aliquo veniali dubitatur an sit mortale; alter vero quando quis tantopere afficitur ad aliquod peccatum veniale, ut ibi meat se per illud inducendum ad mortale, nisi confitendo refrænet fortius talem effectum, nam confitendo alioquin in mortale confiteri solum interpretatio. Et quod non habent confitentiam peccati mortalis, confiteri nō tenentur venialia etiam ex hoc præcepto Ecclesiæ, resoluunt DD. communiter in hoc text. vbi gloss. verbo omnia, Nauar. in max. c. 21. n. 4. Thom. in addit. ad 3. p. quest. 3. art. 3. ad 1. expedit Victor. de Sacram. n. 118. Vinald. in candelabro aures, vbi de Confess. f. 17.

ffessione à num. 51. Pro qua sententia sic arguit S. Thom. dicto cap. omnis, pœcipiunt omnia peccata confiteri, sed impossibile est, vel falso, nimis difficile omnia venialia confiteri, cum in ea frequentius cadant etiam iusti, iuxta illud a Septies in die cedit iustus, Proverb. c. 14, refutatur in cap. Septies, de Pœnit. dist. 3, igitur non fuit intentio Concilii generalis obligare ad Confessionem venialium, iuxta cap. erit autem lex, ibi, possibil. 5. distin. Deinde facit quia Pontifex in hoc texti, pœcipit peccata proprio Sacerdoti confiteri, constat autem venialia posse Sacerdoti euicunque confiteri, quamvis proprius non sit, ut Ecclesiastica consuetudine receptum fatentur rationem latè controvertentes, Navar. in cap. placuit, num. 22. Et in man. cap. 2. m. 7. multi de quibus Henr. lib. 6. cap. 8. §. 6. Soar. disp. 2. 4. f. 2. n. 8. & latè disp. 2. 6. f. 2. n. 5. à princ. Tandem quia in hoc texti, imponitur pena gravissimo illi, qui semel in anno confiterit, ut scilicet vinens ab ingressu Ecclesiæ arceatur, mortuus vero Ecclesiastica careat sepulchra, præter pœnam excommunicationis lynchadibus constitutionibus statutam, que sanè pœnae due sunt si incurvantur propter solam Confessionis omissionem venialium contra text. in c. afferamus, in fine 2. 4. q. 1. cum similibus, de quibus Mantu. d. dog. 1. 18. à principio.

Ad hoc quod idem censetur Parochus ad coniungendos Matrimonio atque Confessiones excipendas, ex Sanch. colligit Basil. Pont. in suo nouissimo tract. de Sacram. Matrim. lib. 5. c. 1. §. 1. n. 6. in princ. Et de Vicario Episcopi, quod sit proprius Sacerdos ad audiendas Confessiones, iuxta hunc text. tenet idem Basil. Pont. d. lib. 5. c. 11. n. 10. Et quod posset ex generali confessione facultatem, seu licentiam Confessionem audiendi aliis concedere notat contra plures Sanch. de Matrim. lib. 3. disp. 2. 9. n. 15. sequitur Narbona de appellat. à Vicario ad Episcopum, p. 1. n. 203.

5 Saltem semel in anno. Notatur ad hoc, quod satisfit huic pœcepto annua Confessionis quicunque anni tempore confitendum, ut per Henr. in summ. lib. 4. c. 4. §. 7. Valq. in 2. 2. D. Thom. q. 90. art. 1. dub. 1. n. 5. & 15. Agid. d. disp. 5. n. 58. Vnde si quis Confessionem fecit intra annum, non tenetur postea in Quadragesima confiteri, cum iam adimplevit pœceptum anni Confessionis, ita Sot. n. 4. disp. 18. quest. 1. art. 4. Valent. tom. 4. disp. 7. q. 9. pœnula 4. Soar. p. 3. tom. 4. disp. 36. f. 2. n. 4. Valer. Reginald. d. lib. 6. n. 33. Zerol. in præ. pœn. 1. 10. q. 9. Mofsel. in summ. Theolog. moral. tom. 1. tract. 7. c. 10. n. 23. refert & sequitur Diana resol. moral. part. 2. tract. 3. mifel. resol. 5. 4. in fine, vbi subdit quod fieri potest, ut alius titulus tenetur confiteri, si post Confessionem peccatum mortaliter, & insecriptus est Eucharistiam in Paschate, aut si mortis articulus superueniat, in his enim casibus ait teneri denso confiteri. Computatur hic annus à Paschate, usque ad Pascha, ut per Soar. tom. 4. disp. 2. 6. f. 2. n. 3. num. 8. Azor d. lib. 7. c. 3. 6. q. 6. Valer. Reginald. d. lib. 6. n. 36. Luc. Pinel. d. tr. 2. de Confess. 8. dub. 1. Agid. d. disp. 5. n. 56. Et si quis facta Confessione hoc anno aliqua peccata mortalia omisserit per obliuionem excusabilem, vel aliquam confam rationabilem, non tenetur vi pœcepti Ecclesiastici statim confiteri eadem peccata. Vide Luc. Pinel. d. tr. 2. de Confess. 7. dub. 1. Valer. Reginald. d. lib. 6. n. 40.

7 Proprio Sacerdoti.] Proprius Sacerdos sufficienter ad Sacramentum Pœnitentia conferti debet ille esse cuius assistentia sine per se, sive per Sacerdotem à se ad eam delegatum ad Matrimonium validitatem requiritur, ut per Valer. Reginald. in præ. fori pœnit. lib. 3. n. 178.

8 Proprius contrahentium Parochus quis dicatur, vide Thom. Triv. Venetie deis. 2. lib. 1. Menoch. de

presumpt. lib. 6. pref. 88. Henr. in sum. lib. 1. c. 3. n. 3. Pet. de Ledesma de Matrim. quest. 45. art. 5. puncto 3. Stephan. Gratian. decept. forens. c. 76. n. 18. latè Cened. præ. lib. 1. q. 30. à n. 45. Franc. Molin. de ritu mpr. lib. 3. different. 11. n. 88. cum legg. Gutier. in tract. de Matrim. c. 63. n. 6. & c. 73. refutat habentem duplice Parochiam posse in qualibet Matrimonium contrahere Basil. Pont. de Sacram. Matrim. c. 13. §. 1.

9 Et inunctam sibi pœnitentiam, &c.] An pœnitentia inunctam pœnitentiam teneatur accipere? quæstio est controverta, de qua pro vtrahc parte plures citani Doctores ad text. in c. significavit 3. supra hoc ut. An autem pœnitentiam in Confessione inunctam possit quis per alium implere? vide Iul. Lauor. de indulgen. p. 2. c. 5. n. 48.

10 In Pascha Eucharistio Sacramentum, &c.] Engen. IV. declaravit quod communicans in hebdomada sancta, vel infra Octanam, Pasche satisfacit pœcepto Ecclesiæ, die 8. Iunij 1446. Pontificatus sui anno X. prout testatur Stephan. Quarant. in summ. Bullarij, verbo Communio, Azor. inst. moral. p. 1. lib. 7. c. 4. q. 2. Zerol. in præ. Episcopali, p. 1. verbo Eucharist. §. 7. Henr. in summ. lib. 8. c. 5. §. 1. à princ. vbi dicit quod in pluribus diœcesis confitendum extendit a principio Quadragesimæ, vñque ad decimum quintum diem post Pascha, & potest etiam extendi in longius tempus ex Episcopali, aut confessarij dispensatione rationabili. Peccatum enim mortaliter qui sine iusta causa in Paschate non communicat, ut per Say. in Clau. Regia lib. 3. c. 7. n. 2. Imo Confessionem omittentes, & sacram Communio nem semel in anno sunt suspecti de heresi, quia hoc est signum heresis, & male credentia; ita Pœna in direct. Inquisit. p. 3. comment. 24. Zerol. in præ. Episcop. p. 1. verbo casus, verbo Confessionem, pag. 78. Menoch. de presump. lib. 5. pref. 6. n. 27. Franc. Ludou. Beja. respons. casuaria Confessio, p. 4. casu 4.

11 Sua confiteri peccata, &c.] In generali Congregatio ne sanctæ Romanae, & vñineralis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico in Monte Quirinali coram S. D. N. Clem. diuinâ prouidentia Papa VIII. proposita fuit quæstio, Vtrum licet per literas, seu internum Confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere & Sanctissimus D. N. auditis votis Patroni Theologorum, & re eum illustriss. & Renerendiss. Dominis Cardinalibus contra hereticam prænitatem generalibus Inquisitoribus matribus, ac diligenter considerata, hanc propositionem, scilicet licet per literas, seu internum Confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere, ad minus ita falam, temerariam, & scandolosam damnavit, ac prohibuit, pœcipiente ne deinceps ista propositione publicis, præstatique lectionibus, concionibus, & congressibus docatur, n̄e vñquam tantum aliquo casu probabilis defendatur, imprimatur, aut in præmix quovis modo ducatur, quod si quis illam docuerit, defendenter, imprimi fecerit, aut de ea etiam disputatiæ tractaverit, (n̄i forsitan impugnaret) vel ad præmix directe, seu indirecte deduxerit, pœter excommunicationem latè sententia, quam ipso facto incurrat, à qua non possit (pœter quam in articulo mortis) ab alio quacumque etiam dignitate fulgente, etiam S. R. Ecclesia maiori Pœnitentia, nisi à pro tempore existente Romano Pontifice absolu, alii etiam pœnis pro arbitrio infigidis subiaceat. Quintiliannus Adrianus Not. Publicata fuit Romæ 19. Iunij 1602. refert Prosper de Augustino in addit. ad Stephan. Quarant. summ. Bullarij, verbo Confessio Sacramentalis, pag. 302. de ea agunt Valer. Reginald. in præ. fori pœnit. lib. 6. c. 1. n. 5. Agid. de Coninck. de Sacram. & confusis

Declarat.
test Confessariis Episcopum, aliumve, cui testa-
cute fuerit, monere generaliter, ut immigres super-
gen suum, co quod lupus rapax tener, eam inuidet.
Potest etiam cetera facere, quibus obiectis
committendo, sine aliquo terrore.

Sub Sacramentale sigillum cadunt non modò pœnitentia declarata in Confessione, sed etiam alia, quæ in eorum notitiam possunt aliud adducere, etiam si non fuerint necessariæ ea exprimî in ipsa Confessione, item quæ verecundiam, vel detrimentum possunt affectare pœnitenti. Vide Soar. d. diff. 3. s. 3. c. 2. n. 5. Valer. Reginald. d. lib. 3. à num. 8. Et tempore est peccatum mortale sine venia pœnitentis aliquid, quod cadit sub sigillo, eis sit leuissimum peccatum veniale, reuelare, Henr. lib. 6. cap. 19. §. 3. Egid. d. diff. 9. n. 24. & 25.

De licentia pœnitentis potest Confessarius peccatum in Confessione auditum reuelare. Vide Ioan. Medina in C. de Confess. in cap. de licentia pœnitentis ad renolandum Confessiones, Sylvest. verb. Confessio. il. 8. n. 5. Nauar. in man. 8. n. 15. vers. 19. Torreblanc. d. lib. 4. de crimin. punit. c. 7. ex 19. Sanch. in precepta Decalog. tom. 2. lib. 6. c. 18. n. 43. Paul. Layman. d. c. 19. n. 14. Soar. tom. 2. diff. 3. s. 3. c. 5. num. 6. Cour. de sponsal. part. 2. cap. 8. §. 12. num. 1. 1. Vinal. in candelabro aureo, tit. de sigillo Confess. n. 13. Salzed. d. c. 109. vers. unus tamen casus. Mafcard. d. conclus. 377. num. 9. & 10. Cened. d. collect. 6. c. num. 2. Henr. lib. 6. c. 23. §. 1. lit. D. Coriolan. de casibus reformati. p. 1. sed. 2. art. 15. Valer. Reginald. lib. 4. num. 5. cum seqq. & num. 57. distinxit quomodo possit Confessarius aliquid auditum in Confessione renelare de licentia pœnitentia, cum non possit de licentia Papæ, & num. 59. resoluti, quod non sufficit licentia præsumpta, sed requiritur actu data, saltem tacitè, ita etiam Egid. d. diff. 9. num. 2. & 2. 3. Bonac. d. quest. 6. s. 5. p. 5. num. 9. Layman. d. num. 1. 4. vers. sunt vero, vbi num. 16. quod potest licentiam reuocare.

Dicto Sacerdotis fide digni afferentis mortuum, seu morientem dedisse fibi licentiam de renelanda Confessione creditur, ut per Vinian. tom. 1. commun. opin. lib. 1. it. 17. n. 7. vers. sed hoc fallit. pag. 204. Menoch. de arbitr. casu 414. n. 8. & de presumpt. lib. 6. q. 9. 5. num. 5. Mafcard. d. conclus. 377. n. 9. & conclus. 98. 2. n. 4. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 2. q. 35. art. 1. Valac. consil. 73. n. 1. Sigillum enim Confessionis durat etiam post mortem, Sayr. in clavi Regia, lib. 11. c. 7. n. 3. 2. Et super pœnitentia alii cuius facta creditur Sacerdoti non irato, ut per Rebus. de reprob. restit. n. 316.

Advertendum est, quod si quis tertius dicat Sacerdotem renelasse Confessionem, & ipse concedat se licentiam renelandi habuisse à pœnitente, illi tertio incombis omni probandi factam esse reuelationem sine pœnitentia licentia; cui oneri satisfacere conselbitur si ostendat, quod idem Sacerdos similiiter renelauerit, aut se renelasse dixerit pluribus, nihil addendo de habita renelandi licentia. Si vero ille, qui Confessionis reuelationem Sacerdoti obiicit, sit peccator, qui ei confessus est, tunc standum est ipsius Sacerdotis iraumento, maximè si vir probus sit & bone famæ; cum de nullo, maximè de Sacerdote, præsumendum sit malum sine probatione, atque reuerentia Sacramenti (ne scilicet temerè credatur sigillum ipsius fraudum) exigat, ut in dubio declinetur in Confessarij fauorem, nisi id quod obiicitur sit dictum, aut factum ab eodem Confessario in pœnitentia, aut alterius detrimentum, de quare vide Iacob. à Graff. in decis. aureis, p. 1. lib. 1. c. 2. 3. n. 12. Henr. in summ. l. 6. c. 19. in fine, Soar. tom. 4. diff. 3. 3. in fine, Valer. Reginald. d. 1. n. 68. Aloy. Ricc. in decis. Curie Archiep. Neapol. p. 1. decis. 190. Menoch. de arbitr. casu 414. Mafcard. conclus. 1. 28. 6. Martin. Delri. diff. 5. mag. lib. 6. c. 1. s. 5. 1. Farinac. q. 51. à n. 112. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 2. q. 35. art. 1. Aldret. de Relig. discipl. tuenda. lib. 2. x. 17. n. 6. cum seqq.

Quando pœnitens sine propulo confitendi, & ab-

solutionem obtinendi dicit Sacerdoti: *Hoc tibi aperto in Confessione, etiam si dicat flexis genibus, & fronte signo Crucis signata, cum ad Sacramentalem Confessionem id non sufficiat, non obligat ad sigillum Confessionis, sed obligat tantum eo secreti vinculo, quo alia facta extra Confessionem, Salzed. d. c. 109. vers. est autem perpetua memoria dignum, Vinald. d. tit. de sigillo Confessio. n. 15. post med. & n. 37. Gutier. canon. lib. 1. c. 11. n. 47. plures refert Cened. d. collect. 60. num. 4. & ad Decret. collect. 27. n. 1. quibus addit Victor. de Sacram. n. 173. Ant. Gom. tom. 3. var. c. 13. n. 9. Menoch. conf. 207. n. 7. cum seqq. Sanch. d. Matrim. lib. d. diff. 13. n. 6. Sayr. in clavi Regia, lib. 12. 6. 1. 6. num. 15. Bernard. Graue. ad præl. Cam. Imper. lib. 1. concil. 100. confid. 2. n. 12. Henr. lib. 5. c. 21. §. 3. lit. P. Valer. Reginald. d. lib. 3. n. 67. Bonac. d. q. 6. s. 5. p. 5. num. 2. n. 3. Torreblanc. in tract. de magia. lib. 4. de crim. panit. c. 7. n. 4.*

Aliqui sive calus præter supra adductos in quibus fine licentia pœnitentis licet reuelare aliquid auditum in Confessione. Primus, si ipsemet confitens extra Confessionem illud detexerit. Secundus, cum Sacerdos indigenz consilio circa peccatum auditum consulit virum doctum, dummodo persona, quæ peccavit, nequeat inde venire in notitiam, ut probat text. in c. offici. super hoc tit. Tertius, quando Confessarius ea, quæ per Confessionem nouit, adhuc alia via didicit, sive Confessarius talia non erit antequam Confessio fieret, sive posse. Vinal. in candel. tit. de sigillo Confessio. n. 34. Gutier. d. c. 11. n. 64. Torreblanc. d. cap. 7. n. 22. vbi n. 24. subdit non esse credendum Sacerdoti dicenti se extra Confessionem resciuisse, quantumvis probata vita sit, nisi id probet in quo si succumbat, extraordinariè punitur arbitrio iudicis. Quartus, cum qui confiteretur peccatum aliquid à se perpetrandum nolens mutare tale malum propositum, ea intentione, ut Confessarium perverterat, moneretur ad malum, quos calus adducit Valer. d. lib. 3. n. 61. cum seqq.

Confessor dicens, tale peccatum mortale in Confessione audini, dummodo in persona cognitionem detinenti minime possit, non frangit sigillum Confessionis, ut per Victor. de Sacram. n. 189. Naran. in man. c. 8. n. 1. 2. vers. neque ille. Vinald. d. tit. de sigillo Confessio. num. 33. Cened. d. collect. 60. num. 8. Bonac. d. q. 6. s. 5. p. 5. num. 1.

Non solum à Sacerdotali officio deponendum, &c. 28
Notatur ad hoc, quod Sacerdos reuelans Confessionem deponendum est, & in Monasterio ad agendam perpetuam pœnitentiam detrudendus, ut per Menoch. d. casu 474. num. 9. Iacob. à Graff. in aureis decis. p. 1. lib. 1. c. 23. ad fin. num. 45. Zerol. de Panitent. c. 20. quæsto 5. Torreblanc. d. c. 7. num. 26. Fagundez in quæsto Ecclesiæ precepta. præc. 2. lib. 6. c. 7. n. 2. Nug. in addit. q. 11. art. 1. diff. 1. 1. vers. circa iura, vbi adiutio pœnam peregrinationis, quæ olim iniungebatur frangenti sigillum Confessionis, mutatam fuisse in pœnam perpetua reuelacionis in Monasterio, Onaph. de sacro sigillo, s. 5. quest. 2. conclus. vnic. vbi quest. vñim. conclus. vnic. benè adiutio improbabilem esse illorum opinionem, qui assertur Sacerdotem infringentem sigillum Confessionis incurere irregularitatem.

S V M M A R I V M.

¹ *Medici vocati ad infirmos debent ante omnia inducere infirmum ad Confessionem, nec quicquam persuadere pro salute corporis tendens in animarum periculum.*

² *Morbis*

288 Collectanea Doct. in lib. V. Decretal.

- 2 Morbi ab anima peccatis, & pestilentia ex sceleribus originem trahunt.
- 3 Medici vocati ad medendum infirmo in lecto iacenti, cum ante omnia tenent monere, & inducere, vt confiteatur, & quid, attenta Confitit. Pij V. ostenditur.
- 4 Infirmitum morbi periculo carentem an teneat medicus admonere, vt confiteatur, ostenditur.
- 5 Anima cateris rebus anteponenda.

C A P. Cùm infirmitas. XIII.

M Edici corporales vocati ad ægrotum ante omnia debent monere, & inducere ægrotum, vt confiteatur, sepè enim peccatum est causa infirmitatis, & sic post Confessionem salubriss curatur corpus & medicus, qui transgreditur hanc constitutionem, tandem ab ingessu Ecclesiæ arectatur, donec competentier satisficerit. Item medicus sub pena excommunicationis non suadeat ægrotu aliquid quod conuertatur in periculum anime pro salute corporali. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Host. But. Anch. Panorm. Marian. Socin. Ioan. à Capistrano, Vinius. in ration. lib. 5. iuris Ponif. pag. 256. Alagona in corpendiariis Canon. pag. 747. remissione Ximen. in concord. part. 1. & 2. defumitur ex Concil. Lateran. sub Innocent. III. c. 22. & refertur ab Annon. August. collect. 4. Decret. lib. 5. tit. 14. c. 4.

2 Nonnunquam ex peccato prouenient.] Et ita morbi ab anima peccatis originem trahunt, & pestilentia ex sceleribus oriuntur, vt per Tiraq. de nobilit. c. 31. n. 306. Mich. Añinon. de uitate ouilis, & pastoris. c. 23. n. 1. in fine, Azened. l. 5. ex n. 2. tit. 1. lib. 1. noue recop. Nam, vt inquit D. Chrysoft. homil. 28. in c. 8. Matthei, ægrotationes plurime ab anima peccatis originem trahunt. Imo & mors aliquando citius venit propter peccatum, gloss. verbo in c. qua fronte, de appellat. Nenius. in Sylva nupt. lib. 4. man. 94. vers. propriea dicit, Schalt. Medic. in tract. Mors omnia solvit, p. 1. n. 172.

3 Presenti decreto, &c.] Precipit, & districte mandat Innoc. III. auctor huius text. vt medici ad medendum infirmo in lecto iacenti, vocati, cum ante omnia moneant, & inducant, vt confiteatur, quod postea innovavit Pius V. suo Motu proprio edito anno 1566. incipien. Supra gregem Dominicum, quem ad literam referit Steph. Quaranta in summa Bellaria, verbo medicus, vbi additum præceptum est, vt medici ultra tertium diem ægrotum non visitent, nisi per Confessarii scriptum ipsis de infirmi Confessione fides fiat, vel nisi Confessarius ex iusta causa longius tempus infirmo concedendum iudicet. Item precipit Vniuersitatis, & Collegiis, vt cum licentiam medendi alieni concesserint, aut ad Doctoris gradum promouerint, exigant ab eo iuramentum haec seruandi, de quo Motu proprio & quando, quómodo medicus teneatur infirmo perfuadere Confessionem Sacramentalem, vt d. Sylvest. verbo medicus. man. 3. Paul. Fulc. de visit. lib. 2. c. 30. ex n. 2. Nauar. in man. c. 25. ex n. 61. vers. que non, Azeued. d. l. 5. n. 3. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 48. §. 5. n. 3. Ludou. Bejam respons. casum Conscientia, p. 1. casu 11. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauar. l. 3. tit. 23. l. 3. de medicis, latè Sanchez in præcepta Decalog. l. 3. c. 18. à principiis.

4 Ad infirmos.] Quidam intelligent de infirmis à morbis vita periculum afferentibus, quasi secus sit quando constat morbum periculo carere, vt per Nauar. in manuali. c. 25. n. 61. Iacob. de Graff. in avaris decif. p. 1. lib. 3. c. 14. n. 7. Veg. tom. 2. summe, c. 35. casu 3. Fr. Emman. in summa. tom. 2. c. 246. in fine. Alij verò intelligunt, quando infirmitas est talis, vt nec deliciis, nec ex solo

podagra impedimento, sed ex se lectum petat, v. p. Soar. tom. 4. disp. 3. scil. 3. n. 2. & 4. Sanch. d. 16. n. 1. afferentes text. in præfenti, non de solo morbo perioso, sed de quoquaque gravi intelligi, & prædicta admonitionem satis esse, sive sciat per ipsum indicum, sive per alium aduersens attempo Morbi proprio Pij V. medicum teneri defereat infirmum, quod tertia die à monitione transacta Confessionis sub non fecerit per ictum Confessarii, tamen libenter admittunt, et si credatur eam admonitionem nihil futuram ob agri obstinationem, non teneri medicum admonere, nec eum defereare.

Ante omnia.] Id est, antequam medicus medicus applicet, vt per Nauar. d. c. 2. n. 6. 1. Sanch. d. c. 16.

Ceterum cum anima sit, &c.] Est enim anima causa rebus anteponenda, Tiraq. de pia causa in pref. pag. vers. sed si hoc, Mafcard. de probat. conc. 117. n. 1. Moch. de presumptionib. lib. 4. pref. lomp. 112. n. 4. & 113. n. 2. n. 4. Gutier. in repetit. lamo pag. n. 48. 5. de legatis 1. Card. Mantic. de tacit. & ambig. conuenientib. tom. 2. lib. 1. 3. tit. 28. n. 10. Card. Tsch. tom. 1. lib. 1. concl. 33. Ego ipse Axiom. 26. n. 1.

Ne quis medicorum, &c.] Notatur si hoc, quod medicus sub pena excommunicationis non posset aliqui suadere infirmo quod sit in detinimento letitiae æternæ, vt per Nauar. in man. 2. n. 6. 1. Sylvest. verbo medicus. n. 4. vers. quarium minusq. laci. Rebus in auth. habita. C. ne siline pro parte, verbi ad obediens. Deo. pag. 59. 2. Fusch. de visit. lib. 2. c. 30. n. 4. Rebus suorum. c. 10. n. 32.

Fuerit promulgata.] Ergo requiritur promulgatio partibus, vt per Azot. infit. moral. p. 1. lib. 5. c. 3. sub vide tamen que dixi ad c. 2. supra de confit.

In gloss. Arectatur, ibi, per sententiam non ipsa. Sequuntur Tiraq. in. si vnguia, verbo reveratur. Sayr. in clausa Regia lib. 3. c. 8. n. 11.

S V M M A R I V M.

- 1 Compendium huius text. refertur.
- 2 Quafores eleemosynarum sine Apollinis, vel diversiorum literis admitti non debet, nec diuini predicare possunt quām in forma continuā literarum.
- 3 Quaestorum eleemosynarum nomen & ejus in Christiana Religionis locis abolerendum precipit Comit. Trid.
- 4 Quaestores eleemosynarum nullo modo nec per se, nec per alium prædicare debent.
- 5 Indulgentias in suis diuinceibus qualiter Episcopi concedere possunt, ostenduntur.
- 6 Episcopi si concedant Indulgentias ultra numerum taxatum, an corrunt in summ. vel in excessu, ostenditur.
- 7 Indulgentias concedendi facultatem habent Episcopi ex commissione Pape, ac præiudicata iure communio Canonico, non vero Diuino.
- 8 Indulgentias concedere potest Episcopi ordinis & confirmatus, nondum consecratus.
- 9 Vicarius generalis Episcopi, aut alius Clericus ex demandata Episcopi facultate potest Indulgentias concedere.
- 10 Capitulum Sede vacante an possit Indulgentias concedere, remissione.
- 11 Episcopi an possit Religiosi Indulgentias concedere iuxta suam facultatem, ostenduntur.
- 12 Indulgentia de iniuriali potestentias que sub ejusmodi.
- 13 Episcopi plures simul unam Ecclesiam conferunt, an quilibet possit indulger annum Indulgentias ostenduntur.

De Pœnitent. & Remiss. Tit. XXVIII. 289

CAP. CUM ex eo. XIV.

1 **E**leemosynarum quæstores admitti non debent, nisi exhibeant veras literas Apostolicas, vel Ordinarij, & tunc permittendi non sunt aliud proponere populo præter id, quod in literis continetur, quarum forma ponetur. Item qui definantur ad querendas eleemosynas sint modesti, & discreti, non hospitentur in tabernis, vel locis incongruis, non inuiles, ant sumptuosas expensas faciant, non gerant habitum falsæ Religionis. Item cum dedicatur Basilica sine ab uno, sine à pluribus, non extendatur indulgentia ultra annum, & in anniversario dedicationis non ultra 40. dies de iniunctis. Sic etiam est moderandus numerus dierum, quando Episcops aliquo casu concedit indulgentias ne excœli, & indiferet indulgentias concessas à Prelatis conterantur. Colligunt ex Ordin. Abb. aniq. Innoc. Collect. Zabar. Joan. Andr. Holt. Butr. Anch. Panorm. Marian. Socin. Isan. a Capistr. Viti. in ration. lib. 5. iuris Ponif. pag. 257. Alagonain compend. iuris Caren. pag. 747. remissiæ Ximen. in concord. p. 1. & 2. definiuntur ex Concil. generali Lateran. ful. In loc. III. c. 6. 2. & referunt ab Ant. August. collect. 4. Decret. lib. 5. tit. 14. c. 5.

2 **E**leemosynarum quoque quæstores, &c.] Probat hic text. eleemosynarum quæstores sine Apostolicis, vel diœcesanorum literis admitti non debere, nec aliud prædicare posse, quam in forma contineatur literarum. Hodie vero nona dispositione Concil. Trident. 3 **fess. 1. de reform. c. 9.** statuunt, vt in posterum qui buscumque Christianæ Religionis locis eorum non men, aquæ vissi penitus aboleantur, nec ad officium huismodi exercendum villatenus admittantur, de quo latè agnunt Henrici in summ. l. 7. c. 19. à prince. Nauar. de Iubil. not. 3. n. 4. 5. Zerol. in præ. Episc. p. 1. verbo quæstores, vbi latè Quarata in summa Bullarij, verbo Archiepiscopi auctoritas, verf. 26. in fine. Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 2. q. 57. art. 7. & q. 98. art. 1. Galet. in margarita casuæ conscientia, verbo eleemosyna 1. Cened. ad Clement. collect. 9. latè Iul. Lauor. de indulgent. p. 2. c. 13. & prince.

4 **I**n sua predicatione, &c.] Hodie attenta noua dispositione Concil. Trid. fess. 5. cap. vlt. in fine, quæstores eleemosynarij, qui etiam quæstarij vulgo dicuntur, emissumque conditionis existant, nullo modo, nec per se, nec per alium prædicare debent, itavt contrarium facientes ab Episcopis, & Ordinariis locorum, præiugis quibuscumque non obstantibus, opportunitas remedii omnino arceri debeant, vt per Cened. d. collect. 9. Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 3. quæst. 32. art. 21.

5 **Q**uadragesima dies, &c.] Notatur ad hoc, quod Episcopi concedunt indulgentias in suis diœcesibus, limitatiu tamen, videlicet vt non excedant quadragesima dies in anniversario, vel aliâs, & tempus vnius anni in dedicatione Ecclesiæ, ita Soar. in 4. disp. 21. q. 2. art. 1. Cordub. de Indulg. quæst. 14. Triumph. q. 2. 9. art. 6. Soar. tom. 4. disp. 55. sect. 3. n. 5. Bonac. de Sacramenis, disp. 6. q. 1. puncto 3. n. 2. ad finem. Azor. infit. moral. p. 2. l. 3. c. 5. q. 9. 6. Franc. Leo in thesauro fori Ecclesi. p. 1. c. 7. num. 18. Vgolin. de potestate Episcop. c. 41. §. 1. in prime. Paul Layman. in Theologia moralis, lib. 5. trah. 7. c. 4. n. 2. in prime. Sanctarel. in tract. de Iubilao, c. 2. dub. 2. lit. C. Iul. Lauor. de Iubilao, & indulgent. p. 2. c. 11. n. 18. vbi num. 2. referit adiutori Soar. loco citato, quod quando datur facultas in hoc text. dandi indulgentias in dedicatione Ecclesiæ, non addit particularum illam, de iniunctis pœnitentiis, prout addi solet in indulgentia quadragesima dierum, & sic quod videtur amplior

B. g. b. Collect. Tom. III.

prior facultas, additque aliqua discrimina inter dictas duas indulgentias vt apud ipsum videri licet. Licet autem Episcopi non possint ultra taxatum numerum indulgentias concedere, possunt tamen in minori, quia sub maiori summa comprehenditur minor, non contra, ita ego ipse de officio, & potestate Episcopi, p. 3. alleg. 88. num. 22. & me citato Iul. Lauor. d. cap. 11. num. 4.

Quid autem si Episcopi concedunt indulgentias ultra numerum taxatum, an corrunt in totum, vel in excessu? in quo additio ad gloss. verbo pluribus, in presenti, tenet per text. in fin. hoc tit. lib. 5. Indulgentiam sic concessam esse ipso iure nullam quoad excessum, ac per consequens valere usque ad facultatem concessam inclusu, quia numerus dierum est separabilis, quo casu utile per inutile non debet vitiari, tum quia haec est quadam liberalitas, & donatio, quæ valida est usque ad legitimum modum, l. sanctimus, C. de donat, quare ita tenent Soar. d. disp. 55. sect. 3. num. 11. Nauar. de Iubilao, not. 31. num. 16. Azor. infit. moral. part. 2. lib. 3. c. 55. quæst. 6. Bonac. de Sacramenis, d. puncto 3. n. 4. Iul. Lauor. d. c. 1. n. 4. Valer. Reginald. in præxi fori penit. lib. 7. n. 110. Sanctarel. in tract. de Iubilao, cap. 3. dub. 2. lit. G. Paul. Layman. d. c. 4. num. 20. vers. 11. 1.

Hec autem facultas sic resticta concedendi indulgentias, conceditum Episcopis à Sede Apostolica, circa suos subditos, & ita ex commissione Papæ, ac iure communii Canonico, & Ordinario, non verò diuino, licet enim dignitas Episcopalis, quoad iurisdictionem requirit, si ex Christi mandato in communii loquendo, in particulari tamen quoad talem, & talem potestatem est ex Ecclesiæ ordinatione, quare ita tenent plures DD. quos refero ego ipse de officio, & potest. Episc. p. 3. alleg. 88. num. 8. & me citato Iul. Lauor. d. tract. de Iubilao, & indulgent. cap. 11. n. 4. 5. cum seqq. addo Paul. Layman. d. c. 4. num. 1. vers. assertio 11. Ex quo inferitur posse Episcopum tantummodo eleum, & confirmatum nondum consecratum indulgentias concedere, quia cum eatum concilio sit auctus iurisdictionis, bene poterit ab Episcopo non consecrato exerceri, ita Soar. disp. 49. sect. 3. n. 3. Graff. Nugg. Valer. Reginald. & alij, quos refer, & lequitur Bonac. de Sacramenis, disp. 6. q. 1. puncto 3. num. 6. Hinc etiam inferitur posse Vicarium generalem, aut alium Clericum ex demandata Episcopi facultate indulgentias concedere, quia facultas haec spectat ad Episcopum iure Ordinario, vt supra dixi, & quæ competitunt alicui iure Ordinario, possunt alii delegari, nisi adit in contrarium prohibito, ergo Episcopus poterit eam cuilibet, dummodo non sit laicus, demandare, ita Nauar. de Iubilao, notab. 31. n. 6. Soar. disp. 55. sect. 6. n. 6. Azor. infit. moral. p. 2. l. 3. c. 4. 5. q. 3. & plures alij, quos referunt, & sequuntur Bonac. d. puncto 3. n. 1. & Iul. Lauor. d. c. 11. n. 51. Vtrum autem Capitulorum Sede vacante possit indulgentias concedere, vide per citatos à me d. alleg. 88. n. 21. quibus addit Iul. Lauor. d. c. 11. n. 52. cum seqq. Vtrum verò Episcopus possit Religiosis indulgentias concedere iuxta suam facultatem, vide citatos per Bonac. d. puncto 3. n. 1. vbi ipse affirmatim respondeat, & n. 16. resoluit posse Episcopum gaudere, & frui indulgentias, quas alii conceperit. Hæc & alia plura, quæ in hac materia occurri possunt, ne dicta reperamus, vide in meo tract. de officio, & potestate Episcopi, p. 3. alleg. 88. per totam.

De iniunctis pœnitentiis.] Indulgentia de iniunctis 12 pœnitentiis illa est, quæ valet ad delendas pœnas respondentes pœnitentii iniunctis, & ita quando

B. b. alicui

aliciu conceditur Indulgentia de pœnitentia iniuncta, tanta conceditur pœna remissio, quanta responder pœnitentis taxatis à Confessore, ita Bonac. d. diff. 6. q. 1. punt. 2. n. 1. C. 4.

In gloss. *Pluribus*. Notatur ad hoc, quod quando plures Episcopi simul consecrant viam Ecclesiam, quilibet potest indulgere annum Indulgentiae, ex ea ratione, quia in hoc text. non additur decretum irritans, & vbi non apponit in mandato, licet fiat contra mandatum, tenet quod factum est, arg. cap. *dilectus*, il. 2. de *prabend*. Contrarium tamen videatur verius per expressa huius text. verba, ibi, *sue ab uno, sue à pluribus*, vt admetitur Iul. *Lavor*, d. *cap. 1. n. 38*, nihil tamen obstat quominus plures, quorum singuli iurisdictio- nem habent, puta loci *Episcopus*, & *Metropolita- nus*, *sue Archiepiscopus* simul, aut successivè, plures quadragenias eidem Ecclesiae concedat, vt docent Soar. *diff. 2. n. 5*. Paul. *Layman*, d. *c. 4.1. num. 2.* *vers. 11.*

Henriq. in summ. lib. 6. c. 4. n. 3. in comment. lit. I. & 6.
n. 5. in comment. lit. B. & 1. 3. 3. 3. & lib. 7. de Indag. c.
v. 2. 8. n. 1. in comment. lit. H. & 1. 14. de irregul. cap.
Aloys. Ric. in praxi fori Ecclesiast. decisi. 5. 4. 8. manu.
1. edit. & resol. 4. 1. 2. edit. Anton. Gomez in resol.
Bulla Cruciacl. classifl. 1. 2. 4. 8. 5. Sayt. de confus. 30.
c. 1. 4. n. 5. Fr. Emman. quest. regul. tom. 1. quest. 20. ar.
Soar. tom. 5. disp. 4. 1. set. 2. 2. 9. 4. Fundez in quinque Ec-
clesia precepta. prax. 2. 1. lib. 7. c. 2. a. n. 8. Etiam Coctis
de iuris dicti. Ordin. in exemptos, p. 4. quift. 3. 5. Sanctis
Matrim. lib. 8. disp. 2. 3. n. 3. idem relouentibus in predicta
religionis. potest enim Confessor ab ipsi electus, et
eorum commissione, cum ipsi dispensare in omnibus
in quibus ipsi Praetuli possunt cum subditis. Quoniam
autem Natur. in manu. c. 2. 7. n. 2. 6. 1. vers. quatuor, testis
potestatem habere eligendi Confessorem dari Episcopi
ex ipsa lege divina, Sotus vero in 4. disp. 18. quift.
art. 2. vers. Episcopi, & recentiores omnes, si credunt
Henriq. lib. 6. c. 8. & 4. lit. I. dicant potestatem abso-
lutionis Episcopos dari Confessori ab ipsi Episcopis, & in
Romano Pontif. agnoscunt. S. Thom. in 4. diff. 19. q. 1.
art. 3. quift. 2. Bonavent. Soc. Leid. Medin. &
alij. quos referunt, & sequuntur Henr. c. 4. disp. 4.
cum seq. Soar. disp. 2. 7. set. 2. a. man. 1. verba et de
privilegiis hoc Episcopis, atque etiam potestatis
Confessori à Papa, seu lege Canonica, ut bene pro-
bat hic text. ibi, permittimus, ex quo nonnulli gal.
in presenti, ante hanc permissionem non possunt Epis-
copos eligere Confessorem sine sui superioris licen-
tia; habent enim Episcopi, & alij inferiores predicti
superiore, qui sicut in indicitalibus, ita in hoc fu-
subiiciuntur, Episcopos scilicet Metropolitanos, &
chiepiscopos Primatem, cap. scilicet 11. quift. 12.
de foro competent, nonat gloss. verbo excepto in cap. pb-
ralis, in princ. de offic. Ordin. immo argument. regis
cap. vlt. in fine, de confis. lib. 6. & colligitur expeditio
hoc text. ibi, praes fui superioris licentiam, argu-
to Pto Turtcrem, Palud. S. Antoni. Sylcl. & ann.
quos citat, hanc esse magis communem sententiam
testatur Soar. d. 7. 4. & sequitur Henriq. d. 1. 1. ad pa-
quoniam idem Soar. disp. 2. 5. set. 2. n. 1. dict. nonnulli
Episcopos Archiepiscopos subiecti in hoc foro, me-
ritus quia non habent Archiepiscopos potestatem in im-
bitos suffraganeorum, ergo nec in iuris suffraganeos,
non aduentis differentiam, qua inter vicaria re-
peritur, de qua gloss. & scribentes omnes in d. cap.
pastoralis.

C A P. N O S T R O. X V. *Honor. III.*

Archiepiscopus potest concedere Indulgentias in superiori cap. taxatas per toram suam protinianam. Colligunt ex Ordin. Abb. antiqu. Innocent. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Host. Butr. Anch. Panorm. Marian. Socin. Ioan. à Capistrano. Viu. in ration. lib. 5. in iria Pontificiū, pag. 258. Alagona in compend. iuris Canonici, pag. 748. remissiū Ximen. in concord. p. 1. & 2.

2. Hanc eandem conclusionem ex hoc text. defumunt
Nauar. de Iubilao, & Indulg. notab. 3. n. 13. Stephan.
Quarant. in summa Bullari, verbo Archiepiscopi ancho-
ratis. vers. 1. Bonac. de Sacram. diff. 6. q. 1. punt. 3. n. 2.
vers. obserua, quos refero ego ipse de offic. & potest. ac
Episc. p. 3. alleg. 38. n. 15. & ibi citatis addit. Marc. Ann.
Genneni. in praxi Archiepisc. Neapol. c. 7. n. 15. & me
citat. Iul. Lauor. de Iubilao, & Indulg. p. 2. c. 11. n. 28.
in fine.

S V M M A R I V M.

- 1 Episcopi, & alij, de quibus in litera, possunt sine licentia superiorum sibi eligere prouidum confessorem.
 - 2 Episcopi, & Prelati exempti possunt sibi eligere Confessorem.
 - 3 Episcopi suffraganei immuto Archiepiscopo possunt eligere Confessorem approbatum ab Ordinario.
 - 4 Cardinales possunt sibi eligere Confessorem.
 - 5 Episcopos non possunt eligere in Confessorem Sacerdotem non subditum, qui a proprio Episcopo non sit approbatus.

CAP. Ne pro dilatatione. XVI. & fin.

Gregor. IX.

Episcopi, & Superiores, & Prælati minores exempti possunt eligere sibi dicretum, & prouidunt Confessorem absque licentia sui superioris. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Collect. Zabat. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchæ. Panorm. Marian. Socin. Ioan. à Capistr. VI. in ration. lib. 5. iuris Pontif. pag. 238. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 748. remissiæ Ximen. in concord. p. 1. & 2.

Hanc eandem conclusionem ex hoc text. desumunt

Epilcoporum autem nomine intellige*sis*, non *colat*ur, sicut *qnamvis Episcopatum* non habet, *vel* *titularis*, aut qui *Episcopatu*m** renuntiantur, in omnibus enim verificatur rigor verborum, quibus *stimate* *in* *presenti*, *ibi*, *Episcopus*, *sive titulus non conferatur*, *postquam enim fuerit confirmatus*, *iam habet Episcopatum*, *& eius administrationem*, *nullige parochi* *subiicitur*, *cap. nosti*, *cap. transmissum*, *con similitudine*, *et* *elekti*, *prosequuntur* *in* *eisdem terminis Henrici* *&* *Soar. dictis locis.*

Prælatorum autem nomine intellige*sis*, qui *propriæ*, *& strictè tales* *sunt*, *hoc est*, *qui* *hinc prælatus*, *cum iurisdictione* *fori* *contentiosi*, *iusti* *dicitur*, *gloss. v. in c. 2. de indic.*, *quam* *sequuntur*, *& explicat* *DD. communiter ibi*, *Abb. m. Dec. n. 4. Rip. non. 2.* *Costm. in pragm. Jan. 16. tit. de elec.*, *in præv. verb. Prælati*, *non* *itali* *llios*, *qui* *fine iurisdictionis* *fori* *extensis* *alibus* *præsumt*, *veluti* *parochi*, *licet latè sumpto* *rebus* *Prælati* *dicantur* *in cap. tua*, *de cler. agmt. ex quo* *notant* *omnes proximè* *citati*, *aspe* *ideo* *seculandis* *in* *scripti* *rigorem* (*semita confundandis*) *non* *possit* *reoluti* *Soar. d. 2. 2. 7.*

De Pœnitent. & Remiss. Tit. XXXVIII. 291

Exemptos verò intelligent Host. & Abb. eos, qui soli Pontifici immediate subiecuntur, sed melius cum Sylvest. & Soar. manu, intelliges omnes illos qui Episcopo subiecti non sunt, licet alios habeant superiores, ut concludunt verba huius texti: *Præter sui superioris licentiam, ad quem eum rediuntur Prælati nullius dicesis; in Abbatissim tamen contrarium resoluit Henr. d. 6.2.3. §.3. Decanis autem, Archidiaconis, & similibus dignitatibus Ecclesia Cathedralis ex consuetudine idem concelebrum post alios explicat Henr. d. lib. 6. c. 7. §. 5. circa Vicarium generalem Episcopi pugnat inter se Henr. d. c. 13. §. 3. & Soar. d. feb. 2. n. 8.*

Amplius, ut locum habeat principalis text, conclusio, etiam in Episcopo suffraganeo inuitu Archiepiscopo, quia haec potestas non prouenit ab Episcopo eligente, sed à inter committente, ut adiutus Propt. de August. in adiut. ad Quarant. verbo Archiepiscopi autoritas, *vers. decimoseptima, in adiut. lit. A, quod quidem, & in exempto locum habet, & in quolibet Episcopo, non solum in sua dicessi, sed etiam extra, dummodo Confessarius sit approbatus ab Ordinario, ut infra dicetur, ita Quaranta. d. verbo Archiepiscopi autoritas, n. 7.*

Amplia etiam in Cardinalibus, quibus communicatur priuilegium concessum Episcopis, & Prælatis exceptis in hoc text. ut per Henr. cap. 13. §. 3. Paul. Comitol. respons. moralib. 1. quest. 10. 1. n. 4. Azor. inst. moral. p. 2. lib. 4. c. 5. q. 1. 6. vbi etiam credit non esse verisimile decretum Concil. Trid. sess. 13. de reformat. c. 15. derogatum fuiss. priuilegium, quod erat concessum in hoc text. Quicquid autem de hoc sit, illud est verisimum. Sacram Congregationem censuisse Episcopum vigore priuilegii, de quo in hoc text. non posse sibi eligere Sacerdotem non subditum, qui à proprio Episcopo non sit approbatus, prout referunt Galler. in margarita casum conscientie, verbo Episcopus 6. Prosp. de August. loco proximi citato, Azor. d. q. 1. 6. vers. quares. in Cardinales, Aloy. Ricc. d. x. 470. Peregr. in Comment. ad Confess. cleric. Regular. p. 1. c. 5. in princ. Coriolan. de casibus reff. p. 1. feb. 1. art. 2. 1. c. 5. vers. 1. et contra, Vgolin. de offic. Episcop. c. 2. §. 2. n. 4. vers. 2. Armendar. in adiut. ad recop. legom. Navarre. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, n. 54. Molsei. in summa Theolog. moralis, tract. 7. c. 15. n. 34. Lauor. de Iubile, p. 1. c. 21. n. 58. Fagundez. in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 2. lib. 7. c. 2. ex n. 78. Ioan. Valer. de different. inter virumque forum, verbo nullitas, different. 5. n. 2. vbi subdit etiam quoad Prælatos Regulares prouul dubio durare indistinctè priuilegium, de quo in hoc text.

Ne non minoribus Prælatis, &c.] Notatur ad hoc, quod licet Prælato Conventuali sibi Confessarius eligere, ut per Valent. tom. 4. disp. 7. q. 10. punt. 2. vers. 2. habet. Henr. lib. 7. cap. 28. §. 1. Fr. Sigism. à Bononia de t. feb. dub. 21. n. 2. Franc. Coriolan. de casibus reff. p. 1. feb. 1. art. 2. 1. lib. 1. quest. moral. tom. 1. n. 9. Valer. Reginald. in præc. lib. 1. n. 38. Tamburin. de iure Abbaum tom. 2. disp. 6. q. 1. o. 4. 2. vbi n. 6. Limitat dummodo Abbes inferiores secundum priuilegia, vel constitutio- nes Religionis à Sede Apołitica approbatas non habenerint Confessorem designatum à Prælatis superio- ribus, & citat Soar. d. lib. 2. n. 10. Sigismund. à Bononia dicit. dub. 21. num. 4. Cotiolan. d. art. 2. 1. num. 3. in fine;

Barbos. Collect. Tom. I. i. 1;

De Sententia Excommunicationis.

TIT. XXXIX.

S V M M A R I V M.

1. *Doctores referuntur super hanc rubr. sribentes.*
2. *Excommunicationis materiam qui tractent citantur.*
3. *Excommunicationis an propriè sit sententia, offenditur, & num. seqq.*
4. *Excommunicationis nonen unde dictum.*
5. *Excommunicationis definitio traditur.*
6. *Excommunicationis alia est maior, alia minor.*
10. *Excommunicationis maior à quibus prius, offenditur.*
11. *Excommunicationis minor non empi, sed aliqua tantum Ecclesiastica communione priuat.*

VERA hanc rubr. scripserunt Zabarel. t. Ioan. Andr. Anan. Butt. Anchæ. Panorm. Mar. Socin. Ioan. de Londris in brevia- rio sanctorum. Canon. fol. 184. Guill. Durand. in breviario aīeo iuris Ca- non. Martin. Mefinat. in epitome Decret. fol. 200. verbo Petrus de Rauenna in compend. iuris Canon. Dan. Venat. in analysi method. iuris Pontif. à pag. 728. Goffred. & Host. in sum. huius tit. Alex. Caffan. & Anastaf. Germon. in paratitlis ad quinque libros Decret. Lancel. in infir. Canon. Barth. Carthag. in expost. tit. iuris Canon. Zype. in analyticâ postrem iuris Ecclesiast. enarrat. pag. 449. cum seqq. in summo. iuris Canon. Cafarel. in eretem. eiusdem iuris, nonissimè Ioan. Honor. lib. 5. summo. in Decret. omnes sub hoc tit.

De materia huius tit. speciales tractatus ediderunt z. S. Antonin. Archiepisc. Florent. tom. 14. tract. Doctor. fol. 366. Francisc. de Platea codem tom. 14. fol. 387. Iacobus de Beluino codem tom. 14. fol. 387. B. Ioan. à Capistrano codem fol. 388. de ea agunt Menoch. de arbitriar. casis 416. Clat. in præt. lib. 5. §. fin. 4. 77. Vitian. Vez. & alij rom. 1. communium opinionum, lib. 1. tit. 1. 2. Perez l. tit. 5. lib. 8. Ordin. Spin. in speculo testam. part. II. rubrice. Card. Cæsar. Baron. tom. 1. annal. Ecclesia anno Christi 57. pag. mibi 511. Stephan. Quaranta in summa Bullary, verbo excommunicationis ad finem revelationis. & verbo excommunicatorum vitatio. Rendim. in prospic- rario recept. sentent. tom. 1. tit. 4. de excommunication. Zerol. in præc. Episcop. verbo excommunication. Cald. Pereira de renouat. emphe. q. 7. à princ. Anton. de Soula in relect. de censuris Bullo in Cœna Domini. Cardol. in præc. in dicum. verbo excommunication. Francisc. Leo in thesau- fori Ecclesiast. p. 4. 7. de excommunicat. Ludovic. Mi- randa in manu. Prælatorum, tom. 2. quest. 35. Farinac. fragment. crimin. i. verbo excommunication. Henr. in sum. p. 2. lib. 1. 3. de excommunicat. Vafq. tom. 4. in 3. p. 1. vafq. de excommunicat. Barthol. Vgol. de censuris, tab. 2. Soar. eodem tract. disp. 8. Atil. codem træt. part. 2. Sayr. eodem tract. lib. 1. 2. & 3. Bonac. eodem tract. disp. 2. Hurrad. eodem tract. disp. 1. 3. Marius Alterius codem træt. tom. 1. Agid. de Sacram. & censuris. tom. 2. disp. 1. Valer. Reginald. in præc. fori punit. lib. 5. de censuris. Ecclesiast. Anton. Ricc. de iure personarum extra gramm. Ecclesia existent. lib. 4. Galgan. de iure publico. lib. 1. tit. 1.

Per hanc rubricam communiter receptum est ex- communicationem propriè esse sententiam, ita glo- in summa. 2. q. 1. & verbo sententia, in cap. bidum 2.

Bb 2. 9. 6.